VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

MAGYAR KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVIII. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM — ÁRA: 80 FILLÉR — 1976. JANUÁR 29.

A TARTALOMBÓL

EGY SZEMINÁRIUM BIZONYÍTVÁNYÁBA

ÚJÉVI KÖRKÉRDÉS

A LÉTSZÁMSTOPRÓL

A KENGURURÓL

Készülünk a IX. KISZ-kongresszusra

A KISZ IX. kongresszusa politikai és szervezeti előkészítésének egyetemi feladatai

Nagy feladatra készül a KISZ. A KISZ KB 1976. májusára hívta össze a KISZ IX. kongresszusát. Január 9-én egyetemünkön ülést tartott a párt-vb., amelyen megtárgyalták a pártszervezet feladatait a KISZ IX. kongresszusára való készüléssel kapcsolatban.

A pvb. kiemelte, hogy a pártalapszervezeteknek a kongresszusra való készülés során fokozott politikai felelősséggel kell segíteniük a KISZ-alapszervezeteket. A pártszervezet feladatai közül a pvb. megjelölte azokat, amelyeket a pártalapszervezetek szintjén, valamint azokat, amelyeket a pvb. szintjén kell megoldani.

A KISZ pártirányítására hozott pb-határozatnak megfelelően a pártalapszervezetek megvitatják az egyes kari KISZ-szervezetek kongresszusi feladattervét, értékelik az akcióprogramok végrehajtását, a kari KISZ, a KISZ-vezetők és a KISZ-ben dolgozó kommunisták munkáját. Ezekre az értékelő vezetőségi ülésekre az egyetemi KISZ-bizottság képviselőjét is meghívják.

A pártalapszervezeteknek fontos feladatuk, hogy segítsék a KISZ-vezetőségeket a beszámolók elkészítésében, a fő kérdések kiemelésében, a feladatok megjelölésében.

Február 9—23. között vitatják meg a KISZ-alapszervezetekben a kongresszusi dokumentumokat, a kari és egyetemi beszámolót, és azt, hogy kiket ajánlanak a felsőbb KISZ-vezetőségekbe. A március 1—13. közötti taggyűléseken kerül sor az egyéni vállalások értékelésére, döntésre a tagsági viszony megújításáról, és a küldöttválasztásra, a kari küldöttértekezletekre. Az egyes pártalapszervezetek képviselői, a KISZ-alapszervezetek taggyűlésein részt vesznek, és a tapasztalatokat a párttaggyűlés előtt megvitatják.

PÓLYA ZOLTÁN: ERZSÉBET

Javítani kell a kollégiumi munka hatékonyságát

A kollégiumok általános helyzete, nevelőmunkánk hatékonyságának javítása címmel nagyon fontos és időszerű kérdéseket tárgyalt a Rektori Tanács. Az előterjesztésre került összefoglaló anyag, melyet a pvb. és a KISZ-bizottság is megvitatott, s álláspontja az anyagban foglaltakkal megegyezik a kollégiumban folyó munkáról, annak hatékonyságáról és az e téren adódó feladatokról készített rövid —, ezt elöljáróban el kell mondanunk, nagyon színvonalas és helytálló —, előterjesztés és tett javaslatokat, ajánlásokat a megoldást illetően.

Mi tette szükségessé

az anyag előkészítését?

„Az utóbbi időben kollégiumainkban, az a pozitív fejlődési folyamat, amely a diákotthonok kollégiumokká való átalakulásával indult meg, fokozatosan visszaesett. Nem alakult ki — a kollégiumoknak megfelelő rendszeres tanulmányi, szakmai tevékenység. A politikai élet is jóformán egy-egy meghívott előadó, előadásainak meghallgatására, jobb esetben néhány kérdésfeltevésre korlátozódott. Általában csökkent az öntevékenység, ami a kollégiumok rendkívül fontos, elengedhetetlen jellemzője kell, hogy legyen... Nem alakultak ki a kollégiumi tagság nagyobb részét magukba foglaló közösségek, s így kollégiumi közösségi élet sem. Erőteljes izolálódási tendencia zajlott le, a mások és a közösségi ügyekkel való nemtörődés uralkodott el. Bizonyos belső aktivitás csak a szórakozást szolgáló és egyes látványosabb rendezvények (kollégiumi napok) és a kollégiumok felszereltségével, műszaki ellátottságával kapcsolatban volt tapasztalható. Végbement egy általános liberalizálódási tendencia, aminek hatására szinte semmilyen érdemi követelményt nem támasztottak a kollégisták egymással szemben sem... Elszaporodtak a fegyelmezetlenségek, s méginkább az ezek feletti „szemethunyás". Ilyen körülmények között a kollégiumi önkormányzat, maga is fokozatosan ennek az állapotnak a kifejezője lett, a kollégiumi igazgató, nevelőtanárok, s az önkormányzati szervek szinte teljesen elvesztették irányító szerepüket. A helyzetet súlyosbítja, hogy mindez leginkább a felsőbb évesek és a legnagyobb létszámú, Varga Jenő kollégiumban jelentkezett a legkifejezettebben."

„Szeretnénk hangsúlyozni; hogy ez, amit itt erőteljesen kiemelünk csupán tendenciaszerűen, nem minden kollégiumban egyformán, nem minden területen és minden időben jelentkezett. Még mélypontján sem terjedt ki minden kollégistára, minden kollégiumi vezetőre."

A napokban összeülő

Kollégiumi Tanács feladata

épp az lesz, hogy a felmerült javaslatokat és okokat elemezze és megoldást hozzon, intézkedéseket tegyen.

Az előzetes felmérések szerint a jelzett tendencia okai igen öszetettek. „Szerepet játszanak itt általános és különös, külső és belső, objektív és szubjektív tényezők egyaránt, az egyetemi nevelőtevékenység általános gyengeségei, a tanárdiák viszony nem megfelelő alakulása, a vezetés erőtlensége, és az a tény is, hogy az egyetem legfőbb vezető testületei hosszú éveken át önálló pontként még csak napirendjükre sem tűzték a kollégiumi munkát stb. A felsorolt okok alaposabb feltárása jórészt a jövő feladata együtt az előrelépés feltételeinek, módozatainak kidolgozásában és megvalósulásában."

„Jelen pillanatban ott tartunk, hogy a kollégiumokkal foglalkozó és a kollégiumokon belüli vezető testületek általában egyetértenek a helyzet megítélésében, abban, hogy máris, jóformán minden további nélkül határozottabb, tervszerűbb, a javítás útjait keresőkkel öszefogóbb vezetéssel, a nagy vonalakban körvonalazott

követelmények komolyabb számonkérésével

és számontartásával, egy elvibb és következetesebb felvételi politikával és főleg az alapvető tartalmi munkaterületek előtérbe állításával, a helytelen szemléletet érdemben megváltoztatni törekvő, nyílt eszmecserék forszírozásával, a párt-, a KISZ-szervezet és a tanárok gyakorlati segítő tevékenységét jobban, konkrétabban és szervezettebben igénylő gyakorlattal —, fokozatosan ugyan, de elég gyorsan előbbre tudunk jutni."

A létrejött egyetértés azonban igen törékeny, még mivel jelentős kérdésekben különböző törekvések és szemléletek párosulnak, így a feladatok kimunkálása még a jövő feladata. Ezek közül a legfontosabb kérdések: milyen alapon követelhetünk pluszt a kollégistáktól? Milyen sajátos pluszkövetelményeket és lehetőségeket kell teremteni tanulmányi, politikai és szakmai téren? Milyen alapon szerveződjenek az alapközösségek? Kell-e korlátozni az önkormányzatot, vagy átmenetileg adminisztratív eljárásokat kell előtérbe helyezni? Milyen csatornákon át történjék a kollégiumok egyetemhez való kapcsolódása?

Az eddigiekből is megállapítható, hogy az alapvető feladat az, meg kell

javítani a kollégiumi nevelőmunkát.

Fokozatosan, mind magasabb szinten érvényt kell szerezni a kollégiumi követelményeknek. Ezért a Nevelési Bizottság javaslatára a Kollégiumi Tanács e tanévben ideiglenesen Kollégium Nevelési Tanácsadótestületet hozott létre, nagy kollégiumi tapasztalattal rendelkező egyetemi oktatókból, akiknek kifejezetten azt a feladatot adta, hogy nyújtsanak segítséget a kollégiumoknak, a Kolégiumi Tanácsnak a problémák okainak konkrétabb feltárásában.

A kollégiumi nevelőmunkát minden kollégiumban, de kiemelten a Varga Jenő kollégiumban kell jó szintre emelni és ilyen szinten tartani. Ennek érdekében született a javaslat, hogy a Kollégiumi Tanács dolgoztasson ki egy részletesebb, differenciáltabb kollégiumi követelményrendszert. Olyan alapközösségeket kell kialakítani, amelyek minden évben értékelik és minősítik

(Folytatás a 7. oldalon.)

Doktoravató ünnepség egyetemünkön

Ünnepi díszt öltött az elmúlt héten, szombaton, az egyetemi aula. Hozzátartozókkal teltek meg a széksorok, egykori egyetemi hallgatók — idősebbek és fiatalok — sorakoztak fel a díszemelvény előtt.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Tanácsa tartotta meg 1976. január 24-én délelőtt 10 órakor az egyetem aulájában doktoravató ünnepi tanácsülését, amelyen Berend T. Iván, egyetemünk rektora 50 volt egyetemi hallgatót fogadott doktorrá.

A doktorrá avatott közgazdák nevében Kovács István, az ipari üzemszervezési tanszék fiatal oktatója mondott köszönő beszédet.

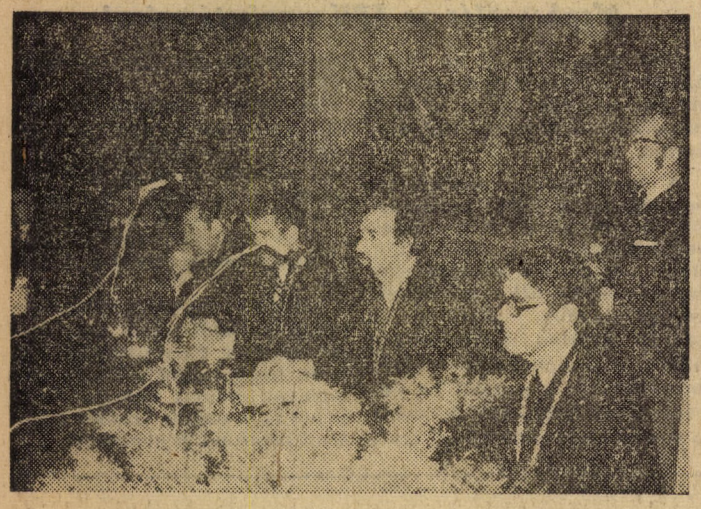

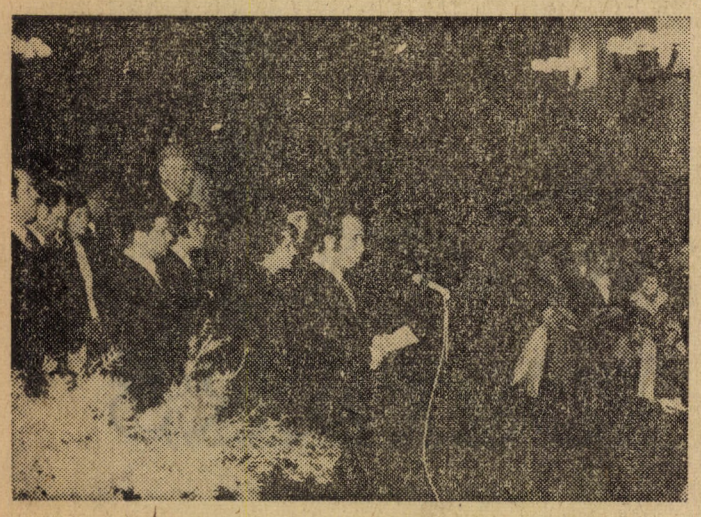

Újra KEN

Immár hagyomány, hogy a tavasz számunkra nemcsak a kellemes időt, hanem a KEN-t is meghozza. A felsőbbévesek emlékeznek az eddigi közgazdász egyetemi napok felejthetetlen hangulatára. Hogy az idei rendezvénysorozat se okozzon csalódást, arra kérünk benneteket, hogy írjátok meg, mi tetszett az eddigi KEN-eken, mit érdemes megtartani, valamint új ötleteket, programjavaslatokat is várunk (különösen számítunk itt az elsőévesek friss szemére és ötletgazdagságára). Szeretnénk, ha az idei KEN is maradandó élmény lenne az egyetemtől ebben az évben búcsúzók és egyáltalán mindenki számára. A véleményeket, ötleteket, javaslatokat Doktor Ferenchez, a KISZ-vb kultúrosához vagy a szerkesztőségünkhöz juttassátok el. Eredményes fejtörést, és érdekes, izgalmas ötleteket várnak a hallgatóktól és az oktatóktól egyaránt:

a szervezők

Vb-tábor Káptalanfüreden

A KISZ-vb ez évi téli táborát tartja január 26—29. között. Mivel a tábor lapzárta után kezdődik, előzetesként csak a fontosabb napirendi pontokat emeljük ki, a megbeszélések, viták ismertetésére, értékelésére következő számunkban visszatérünk.

Első nap a tervek szerint a második félévi akcióprogram, ülésterv és a mozgalmi munka ütemezésének a FIN és a KEN programjának megbeszélésére kerül sor.

A második nap délelőttjének fő témája a költségvetés. Az egyes reszortok felelősei beszámolnak az előző évi költségvetés teljesítéséről, valamint az új mozgalmi év költségvetési tervezetét beszéli meg a vb. Délután az 1976/77. évi akcióprogram áttekintése lesz a téma.

A harmadik nap délelőttjének első napirendi pontja a káderlistákról való állásfoglalás. Itt a kari titkárok és az egyetemi jelölőbizottság elnöke ismertetik elképzeléseiket az újjáválasztott vezetőségek összetételéről. A délelőtt további részében és délután, a vb. a párt vb-vel közösen a küldöttértekezleti beszámoló tervezetét vitatja meg.

Merengés

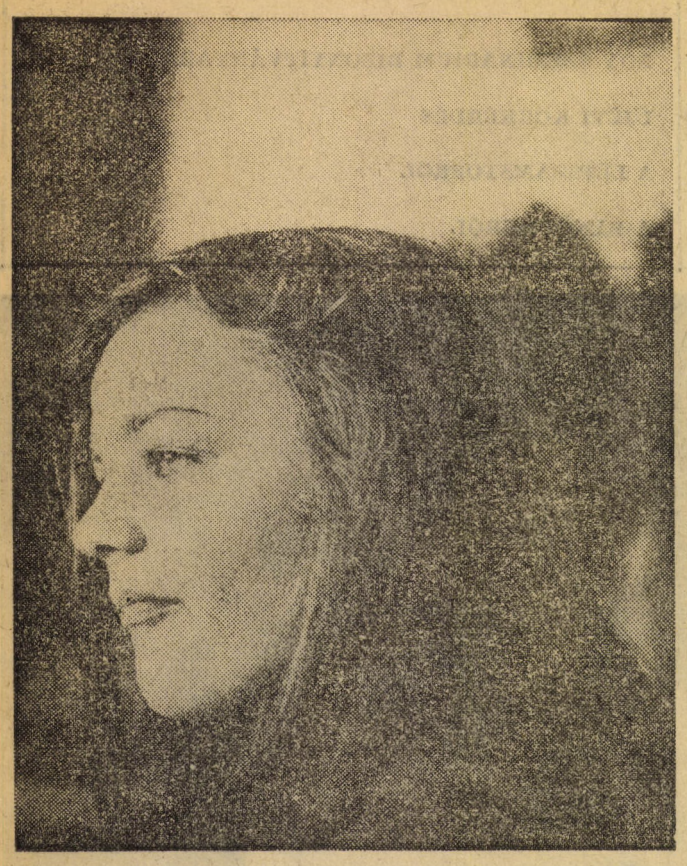

Fotó: Petrick Ákos

Az új biztosítási rendszerről

Január 1-től az ÁB változatlan díjak mellett felemeli az utasbiztosítás néhány szolgáltatásának összegét.

A belföldi utazások során bekövetkező sérülés miatt egységesen 50 forint napi térítés jár a betegállomány idejére. Ha az utast vagy a járművet baleset éri és a pogygyász megrongálódik, megsemmisül, az eddigi 8000 forint helyett 12 ezer forintig téríti meg a biztosító a kárt. A biztosítás a járművön vagy a pályaudvaron történő balesetekre vonatkozik. A poggyászkárokat külföldi utak alkalmával is 12 ezer forintig téríti meg a biztosító, de az országhatáron túl a biztosítás az utazás egész tartamára vonatkozik és az ellopott, elveszett holmira is kiterjed.

A nyugati államokban igen magasak a gyógykezelési költségek, megfizetésük jelentős teher a hazaérkezés után. Ezért új szolgáltatásként a biztosító 10 ezer forintig fedezetet nyújt a hirtelen fellépő (akut) betegségek miatt szükséges külföldi gyógyítás, kórházi ápolás orvos által igazolt költségeire.

Az eddigi 5 ezer forintról ugyancsak 10 ezer forintra emelte a biztosító a térítheto összeget, ha az utast külföldön éri baleset és emiatt gyógykezelésre szorul.

A biztosító az utasbiztosítás szolgáltatásának emelését az utóbbi időben tartotta szükségesnek. Szebben, jobban öltözködünk, a magunkkal vitt poggyász is értékesebb, így ha az utazás során kár éri, nagyobb a veszteség. A balesetbiztosítás egyéb szolgáltatásait néhány évvel ezelőtt már felemelte az Állami Biztosító.

Kockázatbővítés — ezen belül a kártérítési rendszer módosítása —, differenciált díjemelés, ez jellemzi majd az 1976. január 1-ével életbe lépő lakásbiztosításokat.

Miért volt mégis szükség a változásokra és ezen belül a kockázatbővítésre?

Elsősorban azért, mert az eltelt időszak alatt nőtt a lakosság biztosítási igénye, gazdagodott az idők folyamán a lakások berendezése, felszereltsége is. Ma már igen drága bútorok, háztartási gépek, szőnyegek pótlásával kell számolni egy-egy káreseménynél falun, városon egyaránt.

A legjelentősebb kockázatvállalás a kártérítés módosítása: eddig az épületek, bútorok kárait az elhasználódás mértékének figyelembevételével térítette meg a biztosító. Az új biztosítások alapján a lakóépületben, valamint a bútorokban keletkezett károkat utánpótlási (új) értéken, illetve beszerzési áron térítik meg.

Végül néhány szót a biztosítási díjak alakulásáról. Akik a régi típusú biztosításoknál maradnak, azok az eddigi díjat fizetik. A szélesebb körű védelmet nyújtó új biztosítások díja az 1—2—3 szobás lakásoké és lakóépületeké általában 4—6 forinttal lesz több az eddiginél. Változott viszont az a gyakorlat, hogy a 4—5—6 szobás lakások díja azonos a 3 szobásokéval. A nagyobb lakások kategóriájában számottevőbben emelkedik a biztosítás díja.

Jó évet zárt a IX. kerületi munkásőrzászlóalj

Ünnepélyes évzáró gyűlést tartott a IX. kerület munkásőrzászlóalja január 9-én a Marx Károly Közgaságtudományi Egyetem aulájában. Az elnöki asztalnál foglalt helyet *Bihari László*, a budapesti pártbizottság tagja, *Kiss Miklós*, a Budapesti Munkásőrparancsnokságtól, *Horváth Ernő*, a IX. kerületi párbizottság titkára, továbbá a kerület más párt és társadalmi szervezeteinek képviselői.

A hazánkban ideiglenesen állomásozó déli hadseregcsoport parancsnokságát *P. N. Csicsinyec* őrnagy elvtárs képviselte.

Oravecz Ferenc zászlóaljparancsnok elöljáróban a politikai, a kiképzési és szolgálati feladatok végrehajtásáról adott számot. Elégedetten szólt arról, hogy a munkásőrök politikai képzettsége sokat fejlődött az elmúlt évben. Közülük sokan vesznek részt pártoktatásban. A parancsnokság tagjai közül 36-an járnak marxista—leninista esti egyetemre és 17-en középiskolába. 1975-ben 35 munkásőrt vettek fel a párt tagjai közé. Az utánpótlás biztosítása folyamatos és szinte minden alegység kádermunkája javult.

A IX. kerületi pártbizottság 1975. decemberében tárgyalta a zászlóalj tevékenységét és köszönetet mondott az elért eredményekért, a szocialista munkaverseny-mozgalomban tapasztalható fejlődésért.

Az 1976-os évben a századok tennivalói mennyiségben azonosak az elmúlt évi feladatokkal. Fontos azonban, hogy a gyakorlatokat minden alegység magasabb színvonalon hajtsa végre. A zászlóalj valamennyi tagja — hangsúlyozta *Oravecz* elvtárs —, tegyen eleget a XI. pártkongresszus és a kerületi pártvégrehajtóbizottság határozatainak.

Horváth Ernő, a kerületi pártbizottság nevében elismerését fejezte ki a zászlóalj eredményes munkájáért. Majd megemlékezett a munkásőrség közel húszesztendős múltjáról és a jelen feladatairól. Külön kiemelte a kádermunka fejlesztésének fontosságát. Mint azt a kerületi pártbizottság decemberi ülésén megállapította; a zászlóalj törzs a politikai nevelőmunka elveinek kidolgozásával hatékonyan segítséget nyújtott a századoknak. Értékelésük szerint főként a 3. és az 5. század munkája javult sokat.

Ezután *Horváth Ernő* és *Oravecz Ferenc* átadta a kitüntetéseket.

A zászlóalj legjobb százada címet, a vándorszázlót és oklevelet a 3. század nyerte.

A legjobb szakasz kitüntetésben az 1. század 2. szakaszá részesült.

Kiváló parancsnok kitüntetést kapott *Gura Nándor*, a 3. század parancsnoka, *Pilipár László*, a 3. század rajparancsnoka, *Nagy Sándor*, az 1. *század* 2. szakaszának parancsnoka, *Lévai Ferenc*, az 1. század géppuskás rajának parancsnoka, *Kiss Gábor*, a 2. század rajparancsnoka, és *Bús Kálmán*, az 5. század szakaszparancsnoka.

Kiváló munkásőr lett a zászlóaljtörzsből *Herczeg Ferenc, Bordi Kálmán, Leszák Győző, Muratidisz Dimitrisz.* Az 1. századból *Hudák Lajos, Dorogi Sándor* és *Nyiri Mihály*, a 2. századból *Bajcsi Lajos, Kiss Juhász István*, a 3. századból *Bálint Béla, Kapás Mihály, Lepcsényi Istvánné, Omilják Mihály*, a 4. századból *Szegedi Gyula* és *Kisbán Gyula*, az 5. századból *Badarik Sándor* és *Lukács Attila.*

Az ünnepélyes évzáró gyűlésen adták át a 15 és 10 éves szolgálati érdemrendeket is.

A kitüntetések átnyújtása után elbúcsúztatták a leszerelő és a tartalékbavonuló munkásőröket.

A zászlóaljgyűlés ünnepélyes eseménye az előképzős munkásőrök eskütétele volt. A leszerelők nevében *Nagy János* nyújtotta át fegyverét a fiataloknak, akik a helyükbe lépnek és vállalják, hogy őrködnek hazánk békéje, biztonsága felett.

Nem a ma, hanem a holnap feladataira...!

A szovjet felsőoktatásról

Fokozódik a ritmus, egyre meredekebb a technikai fejlődés görbéje, dinamikusabban és gyorsabban változik a nemzetgazdaság. Az ismeretek robbanásszerű növekedése mind nehezebb feladat elé állítja a legkülönbözőbb szintű oktatási intézményeket az egész világon. Ami korábban évtizedekig megfelelő séma volt, az ma évről-évre változik, módosul, korszerűsödik. Egyetemünk is állandóan tovább fejlődik, változik a tartalom, és változik a struktúra is, keresve az optimumot, amely a legmegfelelőbben szolgálhatja a társadalmi fejlődést.

A vita, a tervezgetés ma is folyik s talán előbbre juthatunk, ha körültekintünk a világban — legfőképpen természetesen a szocialista országokban — megvizsgáljuk máshol hogyan, milyen általános elvek szerint képezik a jövő generációkat.

A Szovjetunióban az elsők között ismerték fel, hogy a tudományos technikai forradalom az egész világon szükségszerűvé tette a szakemberek oktatási színvonalának emelését. Míg azonban számos országban a szűk körű, ám maximálisan elmélyült szakmai kérdésre fordítják a figyelmet, a Szovjetunióban a szorosabban vett alapos szakmai ismereteken kívül széles látókörrel rendelkező szakembereket akarnak nevelni, akik képesek önállóan felmérni a tananyagok és újtások jelentőségét és alkalmasak azok gyors megvalósításának megszervezésére is. Ez az oka annak, hogy az egyetemi felvételi bizottságok elsősorban nem a felvételiző konkrét ismereteire kíváncsiak — amelyet magolással is meg lehet szerezni — hanem elemzőkészségére, az összetüggések felismerésének képességére. Az utóbbi években a felsőoktatási intézmények tantervei és az oktatás módszerei is megváltoztak. Míg az alkotó tevékenység eddig önkéntes alapon a tudományos diákkörben és tervező irodákban folyt, (amelyekben ugyan minden második hallgató részt vett!) addig ma az alkotó tevékenység a tantervek és oktatási programok szerves részét adja.

Az ötéves terv első négy évében (1971—74) 3,7 millió hallgatót vettek fel a szovjet felsőoktatási intézményekbe, többet mint eddig bármely négyéves időszakban, 1975-ben 33,2 milliárd rubelt fordítottak oktatási és kulturális célokra, vagyis csaknem kétszer annyit, mint honvédelmi célokra. Óriási összeg ez, de a társadalom jólétének zálogát jelenti. A képzettség szintje hosszan ható tényező, hiszen az ember egész tudatos tevékenységét befolyásolja az egyetem elvégzésétől aktív munkásságának végéig. Ezért kell a felsőoktatási intézményeket, nem a ma, hanem a holnap feladatainak megoldására készíteni.

Vjacseszláv Jeljutyin felsőoktatási miniszter vélekedik így az oktatás helyzetéről, s a miniszter szerint ez jelenti a „felsőoktatás stratégiáját" a Szovjetunióban. A szoviet felsőoktatási intézmények a tudósok prognózisai alapján tervszerűen végzik a szakemberek képzését.

Koncz János

Köszönet Békéscsabáról

A korszerű közgazdasági szemlélet állandó formálása, a gazdasági élet jelenségei közötti jobb eligazodás arra indította iskolánkat — a békéscsabai *„Sebes György Közgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskola"* vezetését — két évvel ezelőtt, hogy ehhez a munkához *támogatást kérjen a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem oktatóitól is.*

Ez a támogatás immár *kéttéves hagyománnyal bír.* Iskolánkban a III. és IV. éves tanulók részvételével (6—6 párhuzamos osztály van) *„Közgazdász Klubot"* szérveztünk azoknak a tanulóknak a részére, akik intenzívebb érdeklődést tanúsítanak a közgazdaság elméleti és gyakorlati kérdései iránt. *A klub tagjainak létszáma általában 60 fő.*

Az iskolai lehetőségek csak korlátozottan adnak módot számos fontos közgazdasági kérdésben való alaposabb elmélyülésre, egyes problémák sokoldalú megvilágítására, mivel tanáraink nem lehetnek mindenben szakértők. Ezért gondoltunk arra, hogy *egy-egy speciális témakörben az egyetem oktatóihoz forduljunk, akik dicséretes módon, nagy megértéssel és lelkesedéssel tartottak előadást a klub tagjainak, sőt alkalmasint a tantestületnek is.*

Az előadások nagy sikernek örvendenek tanulóink és tanáraink körében. Az előadók felkészültsége a tanulókkal való közvetlen emberi kapcsolatteremtése nagy elismerést váltott ki diákjainkból. *Ugyszólván szükségletként fogalmazódik meg az egyetem tanáraival a rendszeres találkozás.*

Ezek az előadások *szilárdítják tanulóinkban azt az elhatározást is, hogy felsőfokú tanulmányokat végezzenek az érettségi után.* De nem közömbös számunkra az sem, hogy azok, *akik* a középiskola befejezése után *munkába állnak, helyes közgazdasági szemlélettel rendelkezzenek.*

Az előadások nemcsak a klubtagokra hatnak, hanem szélesebb körökre is, hiszen az *előadáson hallottak beszédtémát képeznek a diákok között, különösen a politikai gazdaságtan órákon.*

Ezek az előadások komolyan *segítik* a középiskolai *tanulmányi versenyekre való felkészülést is,* mert lehetőség szerint a versenyeken kiírt témakörrel kapcsolatos kérdésekről esik szó.

Iskolánkból az elmúlt évben *hatan jelentkeztek az MKKE-re,* s közülük *öten felvételt nyertek.* A „közgazdász klub" sokat segített a felvételre jelentkezett tanulóknak.

Évenként általában öt előadást szervezünk, amelyekre vagy az egyetem előadóit kérjük fel, vagy helyi közéleti személyiségeket. Az eltelt időszakban az egyetemről *dr. Dobozi István, dr. Hagelmayer István, dr. Herédi István, dr. Kollár Zoltán, Gál Péter, dr. Tóth Tamás tartottak nagyon sikeres előadást.*

Még ez évben *várjuk dr. Palánkai Tibor, dr. Ferenczy Tibor és dr. Hagelmayer István* elvtársak előadását.

Szeretnénk, ha a következő években is folytatódna a kialakult jó kapcsolat és más oktatókat is fogadhatna a klub.

Pillér Sándor
igazgató

Pályázati felhívás

1976

A Magyar Újságírók Országos Szövetségének Elnöksége és a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága pályázatot hirdet olyan tehetséges fiatalok felkutatására, akik alkalmasak az újságírói munkára.

A pályázaton részt vehet minden tizennyolc és harminc év közötti KISZ-tag, aki vonzalmat érez az újságírói pálya iránt, de eddig még nem publikált rendszeresen újságban és az előző pályázatokon nem ért el helyezést.

A pályaművek tükrözzék szocialista építőmunkánkat; ezen belül elsősorban az ifjúság helyzetéről, az ifjúságpolitikai kérdésekről szóló írásokat látnánk szívesen, de foglalkozhatnak a külf- és belpolitikával, a népgazdaság, a kultúra és a sport időszerű eseményeivel, problémáival.

Pályázni az újságírás valamely műfajához (riport, interjú, kritika, cikk stb.) tartozó, még nem publikált írással lehet. Az írásokat gépelve, három példányban kell beküldeni.

A pályázathoz részletes önéletrajzot is kérünk mellékelni.

A pályázat díjai: 1 db I. díj: 3000 forint, 2 db II. díj: 2000 forint, 3 db III. díj: 1000 forint, a KISZ KB különdíja: 1000 forint, MUOSZ különdíja: 1000 forint.

A fenti díjakon kívül néhány kitűnő pályázat elismerő oklevelet kap.

Beküldési határidő: 1976. április 15. Eredményhirdetés: 1976. május 31-én. Cím: 1368 Bp., Népköztársaság útja 101.

MUOSZ Elnöksége — **KISZ KB**

Megbeszélés az APN munkatársaival

1976. január 21-én az ELTE központi épületében az egyetemi lapok szerkesztői és az APN munkatársai megbeszélést tartottak.

A konzultációs megbeszélésen először az APN munkatársai ismertették a hírügynökség tevékenységét. Elmondták, hogy a különféle anyagok széles választéka áll rendelkezésre, így olyanok, amelyek a szovjet fiatalok, a Komszomol életét, más riportok szocialista brigádokat mutatnak be, de rendelkezésünkre állnak cikkek a Komszomol nemzetközi tevékenységéről és egyéb területekről is.

Az APN szerkesztőségével való kapcsolat az egyetemi újságok szerkesztőségei számára igen előnyös, mert az APN felkészült arra, hogy akár külön igényeket is — néhány hét alatt — ki tudjon elégíteni. (Pl. cikkeket lehet rendelni náluk stb....)

Ezután a magyar egyetemi lapok képviselői tették meg észrevételeiket. Felvetődött kérésként, hogy az APN a szöveges anyagok mellett küldjön fényképet is, s esetleg szovjet egyetemi lapokból is néhányat.

TÉLI MESE

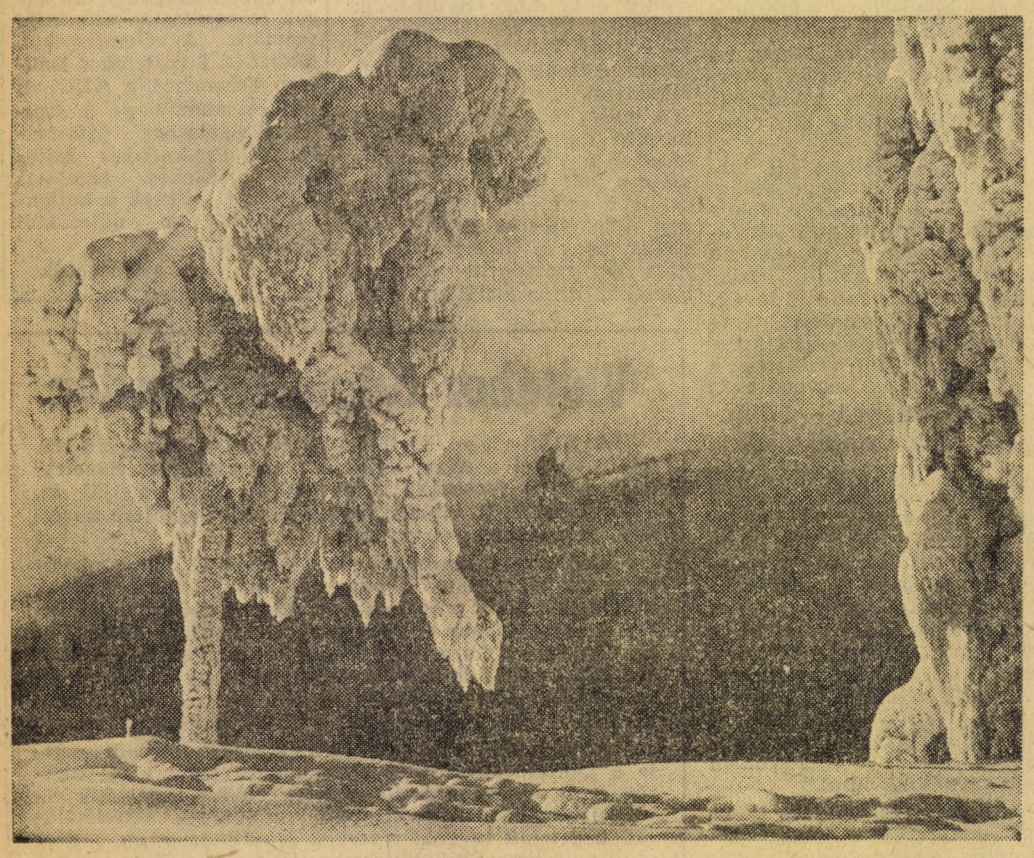

Köd előttem, köd utánam (FOTÓ: APN)

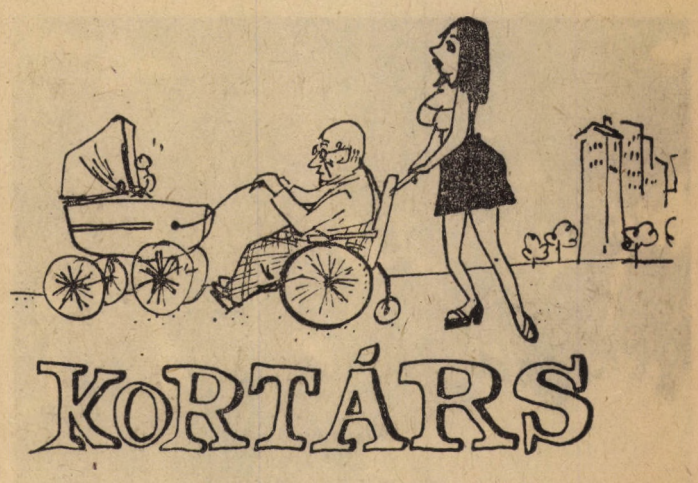

Nagy János karikatúrája

NGT elméleti — gazdaságpolitika

(Egy szeminárium bizonyítványába)

A téma, amelyet megpróbáltam felszedni, s a következőkben közhírré tenni, a népgazd. terv szakon hevert. Ott sem akárhol, hanem az elméleti gazdaságpolitikai szakágazat csoportjai körül. E csoportok negyed- és ötödévben hetente kétszer gazdaságpolitikából vesznek részt a szemináriumokon. Ezek a szemináriumok, amelyeknek a Gazdaságpolitikai Kutatócsoport a gazdája — megérnek néhány szót, ahogyan az majd a továbbiakból kiderül.

Az érthetőség kedvéért annyit, hogy félévenként két téma kerül terítékre; az órákon rendszerint két, néha három tanár van jelen, akik közül az egyik a tárgyalt szakterületen dolgozik, tehát gyakorlati gazdaságpolitikus. A vita alapját egy vitaindítóként kezelt összefoglaló, s a megadott ajánlott irodalom képezi. A jegyet az órákon való szereplésen kívül egy önálló dolgozat és egy félév végi csoportos beszélgetés (igazi kollokvium, a szó szoros értelmében) befolyásolja.

1 Ennyi bevezető után itt az ideje, hogy előhozakodjam néhány hallgató véleményével. Az első három nyilatkozó végzős, NGT elméletis hallgató.

UJVÁRI JÓZSEF:

— „Ez egy nagyon jó kurzus volt, körülbelül ez az, amit az ember vár az egyetemtől. Kevesebb frázis hangzott el, az alapállás pedig kritikus volt, s a szakmai vitán volt a hangsúly. Úgy gondolom, hogy a mi szakterületünkön mind a kritika, mind a vita az előrehaladás — esetünkben: a tanulás — egyik mozgatója. A csoportban elhangzott a vád, hogy az órákon csak kritika volt, pozitív elem nélkül. Szerintem a kritika — éppen a mi társadalmi körülményeink között — a pozitív elképzeléshez vezető első lépés. Ha pedig a kritizálótól mindig a „helyette jobbat" követeljük, sok jogos bírálat alól húzhatjuk ki teljesen a talajt. Visszatérve a gazd.pol.-hoz: az állandó szemináriumvezetők lelkiismeretesen készültek és nagyszerű ötlet volt az, hogy a különböző témákhoz, különböző embereket hívtak meg, akik a maguk területén a gazdaságpolitika aktív résztvevői. Természetesen a színvonal nem volt egyenletes, de semmiképpen sem alacsony. A fő probléma szerintem a mi szereplésünk. Ha az ember nem olvassa el az irodalmat, akkor egyrészt nem tud vitatkozni, másrészt nem tudja megítélni, hogy amit előadnak neki, az helyes vagy nem. És ezután könnyű megfogalmazni a vádat, hogy az előadók „ráerőltetik" a nézeteiket a hallgatókra. Csak az a kérdés, hogy miért sikerülhet ez nekik, ha megtörténik is. Feltehetően nem közömbös az sem, hogy az alaptárgyakból milyen a felkészültségünk. Talán segítene, ha hangsúlyozottabb lenne a kötelező olvasmányok szerepe."

CSÁKI GYÖRGY:

— „A szeminárium jellege, a viták provokálása, a dialógus módszere nagyon tetszik. Annál is fontosabb ez, mert ez az egyetlen szaktárgyunk, ahol ebben a formában tanulhatunk. A tanárok s az előadók pedig nagyon lelkiismeretesen csinálják a dolgukat, készülnek fel az órákra, szervezik a szakszemináriumainkat. Ami a dolgok tartalmi részét illeti, a szakmánk elsajátításához, a tanuláshoz nagyon hasznos nekünk az, ahogyan nagy szakértelemmel tárgyalják, „kivesézik" a gazdaság elemeit, felhívják a figyelmet az ellentmondásokra és szisztematikus kritikát adnak (úgy értem, hogy összefoglalják a jelentkező kritikai észrevételeket). Nem jó viszont az, hogy a kritika folytatásaként nem bontakozik ki valamilyen egységes kép. Más kérdés, hogy a konkrét szakmai — esetenként alapvető — kérdésekben az én véleményem különbözik az álláspontjuktól. Az eltérés alapja szerintem az, hogy egy túlhangsúlyozott piaci modellt képviselnek. Egy politikai kifogásom is van, mégpedig az, hogy az előadók — tüntetően — elválasztják a politikát a gazdaságtól, és ezt megsínyli a szemináriumok színvonala, értéke is."

AUTH HENRIK:

— „Amit szakmailag magamra szedtem az egyetemen, azt jórészt ennek a szemináriumnak köszönhetem. A tárgy is olyan jellegű, hogy csak vitatkozva lehet elsajátítani. Az előadók pedig értették a módját, hogy felkeltsék az érdeklődést. Szerintem a lazább számonkérés sem baj, mert akit érdekelt a téma, az úgy is elolvasta az ajánlott irodalmat, akit meg nem, az minek jött a gazd.pol. szakra. A szakmai dolgokat pedig végre szakmaiként kezeltük."

Az ötödéveseken kívül megkerestem

KISS PÉTERT

is, aki negyedéves NGT matematika szakos és az ált. kari HPCS bizalmija. Ő a következőket mondta:

— „Én alternatívként vettem fel a gazdaságpolitikát, azért másképpen is kezeltem a tárgyat, mint az elméletisek. Nagyon hasznosnak tartom a kurzust egyrészt azért, mert más oldalról közelít a problémákhoz, mint a népgazd. terv., vagy az elmélettörténet, másrészt, mert kiléphettünk az eddig megszokott oktatási formákból. Itt tananyagként homlokegyenest eltérő vélemények szerepeltek, a vita volt elsődleges, szóval nyíltabb lett az oktatás a korábbi előadás-kötelező irodalom-beszámolás alkotta körnél. Óriási előnye volt a szemináriumnak a gyakorlatias jelleg, illetve az, hogy az előadók mindig a konkrét adatok ismertetésére törekedtek és érveléseikben ezekre támaszkodtak. Hogy mindez optimálisan hasznosítható legyen, ahhoz legelőször felkészültség kell. Ezzel pedig messze nincs minden rendben. Néha éreztem, hogy vitatkoznom kellene egy-egy álláspontval, de sem a szoc.pg., sem a népgazd.terv. tanulmányaim nem minden esetben adták meg azt az alapot, amelyet felhasználva sikerrel cáfolhattam valna meg az ellenvéleményt, vagy védhettem volna meg a sajátomat. A szemináriumoknak voltak olyan jellemzői is, amelyek nem tetszettek. Úgy gondolom például, hogy nem helyes megközelítési mód az a túlzott gazdasági racionalitás, amellyel az előadók a témákat kezelték. Ennek következménye volt az, hogy bár — Máriás elvtárs szavaival — „levertük" ugyan „a cölöpöket", amelyeken túl nem megyünk, de a gazdasági racionalitás néha mégis túljutott ezeken a „cölöpökön", s feltételezem, hogy a hatás ilyenkor nem volt egyértelmű. Hiányoltam továbbá a viták végén valamilyen szintézist, a leszűrhető tanulságok összegezését."

2 A gazdaságpolitikai szemináriumok körül a negyedéves elméletis csoportban bonyodalmak keletkeztek. November közepén — miután az addigi órákon nyolc hallgató részt vett a vitákban, a többi 19 pedig csendes szemlélő volt — a Gazdaságpolitikai Kutatócsoport közölte a „hallgató" hallgatókkal, hogy lévén a vitákban való „részvételük" értékelhetetlen, a fél év végén vizsgázniuk kell, s az órákon való részvétel számukra nem kötelező. Hogy mi lesz a második félévben, még nem dőlt el, erről még korai lenne írni. Az okokról viszont már most is kideríthetünk valamit.

BIHARI PÉTER:

az ominózus csoport KISZ-titkára: — „Magától értetődik, hogy az okok személyenként változnak, de egy-két akadály nyilvánvaló. Nagyon sokan egyértelműen nem készültek fel az órákra, nem olvasták el az irodalmat. Hogy azért-e, mert lusták voltak, vagy azért, mert nem érdekelte őket a téma, — ezt nem tudom. Esetenként az is gátolta a vitát, hogy a fogalmak alatt nem ugyanazt értettük, azonos dolgokat pedig nem egyformán emlegettünk (a legjobb példa erre a „piac"). És ez nem választható el attól, hogy az induló felkészültségünk milyen csekély volt, s milyen kevéssé tudtunk bánni a kategóriákkal."

MÁRIÁS ANTAL:

3 A kutatócsoport vezetője a hallgatói véleményekkel kapcsolatban a következőket mondta: — „Természetesen nagyon örülünk az elismerő véleményeknek, a politikai kifogásokkal úgy áll a helyzet, hogy azokról nekünk a hallgatók, akik ezeket a kifogásokat megfogalmazták — bár egyéb problémákkal gyakran megkeresnek — tulajdonképpen nem szóltak. S noha eljutott hozzánk a hír, hogy tavaly tavasz óta a HPCS-értekezleteken nem egyszer szó volt rólunk, azt is csak véletlenül tudtam meg, hogy az én pártcsoportomban a velünk kapcsolatos politikai problémák is napirendre kerülnek.

Amióta a csoportunk működik, vannak akik, „piacosoknak" tartanak bennünket. Újra leszögezem: mi nem vagyunk piaccentrikusak. Azt sosem tagadtuk, hogy nem helyeseljük a tervutasításokat. A terv azonban nem egyenlő a tervutasításokkal. A „politikagazdaság" kérdésről annyit: politikai kérdés az, hogy figyelemmel kell kísérni, menynyit keresnek például a nagyüzemek munkásai. De, hogy a nagyüzem termelése gazdaságos legyen, az ettől függetlenül gazdasági kérdés. Mi ez utóbbira koncentrálunk. A termelésnek a gazdaságosság a legfőbb elve. A szintézisről annyit, hogy mi is szeretnénk mindent összefoglalhatóan, világosan látni, biztosan tudni."

4 Én sem látok mindent világosan, még kevésbé tudok mindent biztosan a fentiekről. Mégis megkockáztatok néhány megállapítást, részben a nyilatkozatok, részben a saját tapasztalataim (majd egy évig én is a gazd.pol. szemináriumok hallgatója voltam), alapján. Alapvetőnek tartom a foglakozások műhely jellegét, e jelleg minden tartozékával együtt. Szerintem ez az, ami a szemináriumokat egyetemi jellegűvé teszi. Ez a forma ráadásul nemcsak lehetőséget ad, hanem szükségessé teszi, hogy a hallgatók menet közben közvetlenül vessék fel a kifogásaikat. Nem tagadom az egyéb fórumokon folyó viták jelentőségét. De gondolom, senkinek sem árt, ha ilyen esetekben mindenki saját csoportjában is elmondják álláspontjukat.

Többen említették az eredményes munkához szükséges, alapozó tárgyakbeli felkészültség hiányát, vagy hézagos voltát. Ez az NGT szakon nagyon szembetűnő, feltehetően a többi szakon sem rózsás a helyzet, legfeljebb ott nem derül ki.

★

A közeljövőben az egyetemi munkaterv szerint több fórum tárgyalja majd a gazdaságpolitikai kutatócsoport tevékenységét, illetve sorsát, szervezeti helyét a korszerűsítés utáni egyetemi rendszerben.

Morcsányi Géza

BURGER FERENC: TORONTO

A Szakkollégium új vonásai

A Szakkollégium félévi munkájáról és a további teendőkről kérdeztük dr. Chikán Attilát, a kollégium igazgatóját.

— Tavaly év végén felmértük a Szakkollégium fejlődését:

választóvonalhoz érkeztünk, most már a kialakult keretek minőségi megtöltése a cél.

A nyári táborban megfogalmaztuk a koncepcióinkat. A tizenhárom tudományos szekcióra alapozunk tanulmányi és közösségi területen egyaránt. Ezeket a négy-tíz fős csoportokat úgy tekintjük, mint egy-egy jól működő alapközösséget. Hangsúlyozom azt, hogy jól működő, hiszen minőségében akarunk mást, mint amit ezen a talán túl sokat emlegetett kifejezésen általában értenek.

Ezek a szekciók nem húzhatók egy kaptafára. Erősen különböznek az együttműködés szorossága, az oktatói irányítás és az összejövetelek sűrűsége szempontjából.

A tudományos munka végzése mellett az is közös bennük, hogy mindegyik egy-egy mozgalmi terület patronálását vállalta. Például a vállalati gazdaságtan szekció feladata a kultúrmunka, a gazdasági növekedés szekcióé a volt szakkollégistákkal való kapcsolattartás, a gazdaságtörténet szekcióé a törökbálinti kollégium segítése, a döntéselmélet szekcióé a faliújságkészítés. Így a közösségi munka szervezését decentralizálva oldjuk meg.

Az első félév tapasztalatai alapján már kiderült, hogy jó volt az elképzelés: a megvalósítás, kisebb zökkenőkkel ugyan, de jól megy.

A közösségi önképzés területén még sok a tennivaló, az egyéni önképzésben érthető módon sokkal jobb a helyzet.

Korábban ugyanis főként ezen alapult a tudományos munka és így mélyebb gyökerekkel rendelkezik.

A tudományos tanulmányi munkához tartoznak olyan rendezvények is, amelyek az egész kollégium szintjére vonatkoznak. Minden héten van valamilyen előadás. Néhányat megemlítek a féléviekből.

Sárközi Tamás jogász, a vállalat, a tulajdon fogalmáról beszélt, Bognár József akadémikus, a világgazdaság fejlődési tendenciáiról, Rozgonyi Tamás szociológus, hierarchiáról a gazdasági szervezetekben. Agusztinovics Mária tervhivatali osztályvezető, a hosszú távú népgazdasági tervezésről tartott előadást.

Itt hívom fel a figyelmet arra, hogy Berend elvtárs, az idén is megtartja módszertani előadássorozatát. Ebben a félévben

várjuk még Szekér Gyulát, is, aki aktuális gazdaságpolitikai kérdésekről fog tájékoztatót tartani.

Társadalmi-politikai tevékenységünk alapja, hogy a hallgatók túlnyomó része egyetemi KISZ-vezető. Kollégiumunk egésze is megtalálja a kapcsolódási pontokat az egyetemi KISZ-élethez, az eddigi hagyományos formákhoz (Stúdium Generale, Marxista Diákakadémia) járult

az idén a törökbálinti patronálás és az ÉSZET.

(Erről a Közgazdász egyik előző számában volt szó.) Mindkét új forma olyan, ahol hasznosan lehet működni. Összességükben ezek a működési területek a kollégium tagságának jelentős százalékát mozgatják meg. Véleményem szerint ma már közel telített a társaság teherbíróképessége. Volt is egy vita a túlterheltségről, de talán kérdezzük meg erről a szakkollégisták képviselőjét.

— A magam részéről a vita végeredményével egyetértek, szólt hozzá Zádor Márta, a kollégium diákbizottságának a tagja. Nem a kollégiumban vállalt munka a túlterhelő, hanem az a baj, hogy az egyes emberek között aránytalan a munkamegosztás.

Ezek után Mártát a Szakkollégium új vonásairól, a közösségi önképzésről és a TMT-ről kérdeztem.

— A közös munka célja, hogy a diákkorban megkezdett tudományos tevékenység csoportos legyen. Rengeteg formáját próbáltuk már ki, és úgy tűnik, hogy ennek szervezése csak úgy oldható meg, ha összehangoljuk a szakkollégiumi felvételi rendszerrel,

8—10 témát adunk ki és a jelentkezőket ezekre veszszük fel, így már eleve adott lesz az a közös téma, amely a csoportos önképzés alapjául szolgál.

Azok a II. évesek, akiknek a felvétel idején még nem alakult ki az egyéni témája, csak ebben a közös szekciómunkában vesznek részt, és az év végéig kell kialakítaniuk saját elképzeléseiket.

A tartalmas egyéni munkát azonban nem helyettesíti a szekciómunka.

Ez a kettő párhuzamosan fut. Minden kollégistának egyéni munkatervet kell készíteni. Ez nemcsak egy évre szól. Három, négy évre fel kell vázolni azokat a kérdésköröket, amelyekkel foglalkozni akar. A munkát ütemeznie kell, hogy így folyamatosan ellenőrizhető legyen. Eddig esetlegesek voltak a szekción belüli beszámoltatások. Most, hogy ez folyamatossá válik, minden problémáról rendszeres tájékoztatást kapunk, s ez nagyban megkönnyíti a segítségnyújtást. Márciusban a TDK-k megírása előtt tartjuk a közös beszámolót. Egy másik új szervezeti keret a TMT.

— Ne húzzuk tovább a kedves olvasó idegeit, áruld már el, hogy mi az a TMT?

— A Tudományos Munka Tanácsa, mert ezt jelenti ez a rövidítés, a szekcióvezetőkből áll. A Diákbizottság operatív munkája mellett ők is megvitatják a kollégiummal kapcsolatban felmerülő minden fontos problémát.

A TMT lehetővé teszi, hogy a szekciók tudjanak egymásról és mivel kollégiumi gyűlés félévenként csak kétszer van, ez az a fórum, ahol a különböző kérdések demokratikus megvitatására menet közben is lehetőség nyílik.

A. Z.

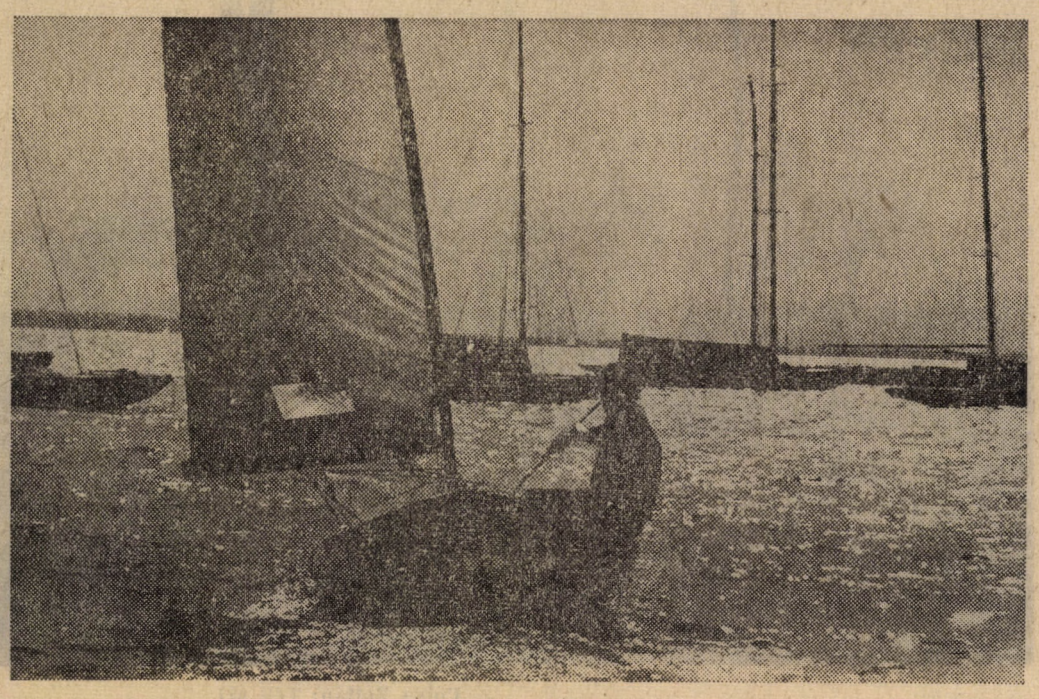

Nyári emlék (Fotó: Eszes)

Eseményekben gazdag időszak áll előttünk

Dr. Bethlendi László, az ipari kar párttitkára, az agrárközgazdasági tanszék adjunktusa: — Először röviden arról beszélnék, ami a szakmai-oktató munkámat érinti. Ebben az évben fogom megvédeni kandidátusi disszertációmat, s ez azért is lényeges számomra, mert kutatómunkám egy szakaszának lezárását is jelenti, s egyúttal arra is lehetőséget nyújt, hogy ezeket az eredményeket az oktatásban is felhasználhassam.

Ha mint párttitkárt kérdez arról, hogy mit várok az elkövetkező évtől, azt mondhatom, hogy mozgalmas, eseményekben gazdag időszak áll előttünk. A feladatok közül elsősorban a tagkönyvcserével kapcsolatos teendőinket emelném ki. A párttagok előtt tudatosítani kell a tagkönyvcsere célját, vagyis, hogy a tagkönyvcserének társadalmi, politikai tartalma van. Ennek érdekében minden párttaggal el fogunk beszélgetni, megkérdezzük véleményüket az elmúlt évi munkáról, valamint egyetempolitikai kérdésekről is. A tagkönyvcsere jelentőségét és célját én abban látom, hogy a tagokkal való beszélgetések elősegítik, hogy a feladatokat az eddiginél célratörőbben, eredményesebben oldjuk meg.

A másik nagy feladat, amely előttünk áll ebben az évben, az ipari kari KISZ-szel együttműködve, a KISZ IX. kongresszusára való készülés segítése. A KISZ-alapszervezeti taggyűléseken a közeljövőben két fontos téma kerül előtérbe: A kongresszusi dokumentumok tárgyalása és a mozgalmi év értékelése. A kari pártszervezet figyelemmel kíséri ezeket a taggyűléseket, a kapcsolattartásért a pártcsoportbizalmik a felelősek.

Mindent összevetve, azt remélem, hogy az új évben — mind a szakmai, mind a politikai munkában — sikerül előrelépnünk.

Az ideinél jobbakat nem kívánok

Halász Géza, a törökbálinti kollégium igazgatója az új évről elmondta:

Jól kezdődik ez a félév, hiszen február 4-én éjjel lesz a rádió Karinthy-színpadának nyilvános felvétele. Reméljük, hogy az előadás során kialakuló jó hangulat egész évben folytatódik. Az év első felében, tehát a tanév második félévében a kollégiumi demokráciát szeretnénk erősíteni. Idáig kicsit túl sok volt az igazgatói-nevelői-tanári segítség, most viszont az önállóságot szeretnénk fokozni, kissé a közvetlen irányítás háttérbe szorítása, de fenntartása mellett. Az elmúlt félévi kollégiumi légkör, hangulat jobban sikerült a várakozásnál — már most sokan jönnek azzal a kéréssel, hogy szeretnének a következő tanévben is Törökbálinton lakni. Egy területen azonban még sok tennivaló akad: az alapközösségek már kezdenek „összerázódni", szervezettebb közösség azonban még nem alakult ki, ez lesz a második félév fő feladata. Az elmúlt félévben sok volt a heti kétszeri komolyabb program, az érdeklődés nem volt megfelelő mértékű. Tanulva a tavalyi tapasztalatokból, az idén heti egy-egy alkalommal tervezünk csak konkrét programot, a többi majd a pillanatnyi érdeklődésnek — s főleg időnek — megfelelően fog kialakulni.

Még egy sikerült kezdeményezést említenék meg: a szakkollégium elkezdte az elsősök patronálását. A kapcsolat kedvezően alakult, ha ez így folytatódik ebben a félévben is, tartalmas, nagy segítség lenne az elsősök számára. Ha a következő tanévben ismét elsősök lesznek Törökbálinton, az ideieknél jobbakat nem kívánok magamnak.

Új év, új könyv

Dr. Zalai Ernő a népgazdasági tervezés tanszékéről elmondta, hogy:

— Mindenekelőtt nagyon bízom az egyetemi oktatási rendszer továbbfejlesztésének hatásosságában. A képzéskorszerűsítés remélhetőleg segítséget nyújt majd abban, hogy a közgazdasági elméletek és módszerek újabb eredményeit az eddiginél fokozottabb mértékben el tudjuk sajátíttatni hallgatóinkkal. Engem elsősorban a népgazdaság tervezése szak jövője érdekel, ezen belül is a tervezési elmélet és módszertan kérdései. Természetesen azért, mert úgy gondolom, hogy minden oktatónak a saját szakterülete, tantárgya az, amely leginkább szívügye, nyilván mindenki azt szeretné, ha megszerzett ismereteit könnyebben, nagyobb „hatásfokkal" adhatná át tanítványainak. A tervezett új oktatási struktúrában kellő időben sikerül majd összekapcsolni a közgazdasági elméleti és matematikai ismereteket, s így a tervezés matematikai modelljeinek megértése és feldolgozása a jelenleginél kevesebb problémát fog jelenteni hallgatóink számára.

Számomra fontos esemény lesz 1976-ban, hogy minden valószínűség szerint május körül elkészül a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó számára, Hegedűs Miklóssal együtt írott könyvünk, amely áttekintést nyújt a gazdasági egyensúly matematikai modelljeiről, illetve az ezekhez szükséges matematikai ismeretekről.

A könyvvel kettős célunk volt. Egyrészt, szeretnénk részletesen ismertetni és összegezni a matematikai közgazdaságtani általános egyensúlyelméleteket, megkülönböztetett figyelmet szentelve az ezekkel kapcsolatos elméleti feltevéseknek. Ilymódon kellő megvilágításba kívánjuk helyezni a „köztudatban" meghonosodott egyensúlyi kategóriák, érvelések kritikus pontjait. Másrészt rámutatunk arra is, hogy a gazdasági problémák „matematizált" megközelítése nem eleve idegen közgazdaságtanunk általános szemléletmódjától. A hivatkozott elméletek gyenge pontjainak, hamis, tévés interpretációinak kiiktatása, „helyretétele" igen fontos, mert csak ezután használhatók fel eredményesen a szocialista gazdaság és tervezés elméletében. Várhatóan a könyv az egyetemi oktatásban is szerepet kap majd, így mi is hozzájárulhatunk az előzőekben már említett oktatásfejlesztési feladatok megoldásához.

Erre az évre vonatkozó terveink között szerepel egy másik könyv is, amely közös munkánk Németh Miklóssal, ahol megkíséreljük összegezni a gazdasági egyensúlyra és növekedésre vonatkozó főbb ismereteket.

—uj—

...hogy a világ ne felejthessen

Karácsony — mikor ezt halljuk, megjelenik előttünk az utca kivilágított forgataga, az üzletekben nyüzsgő tömeg, az ajándékok, miket szeretteinknek szánunk.

Természetes, hogy erre gondolunk, hiszen hazánkban békében, jólétben élhetünk, s akinek mindez rendelkezésére áll, nehezen tudja elképzelni, hogy nem mindenkinek juthat osztályrészül. Nehéz küzdelmes évtizedek vannak mögöttünk. Népünk messziről indult, és nehéz harcokat kellett megvívnia, hogy idáig juthasson. Harcaink és boldogságunk — ez a két szó és amit takar, hogy kellőképpen becsülni tudjuk, gondolnunk kell azokra is, akiknek csak az elnyomatás jut, akiknek ez a karácsony és új év csak boldogtalanságot, nyomorúságot és éhséget hozott, azokra, akikre a harc még csak vár, akik az új évtől vagy az elkövetkezendő évektől várják felszabadulásukat, a chilei gyerekekre, a chilei népre.

Fasizmus és junta, szinte egymásbafonódó fogalmak. Fasizmus, kínzás, szuronyok és gyilkosság — ez a junta ereje. Dühödt terror minden ellen és mindenki ellen, aki a haladás zászlaját felemeli, terror a kommunisták ellen, barátaink ellen.

Elmehetünk amellett közömbösen, ami a világban történik, ami Chilében is történik? Ezt nem tehetjük meg. Gondoljunk csak azokra a milliókra, akiket a fasizmus elpusztított. A világ haladó erői akkor összefogtak, és eltaposták a gyalázatost. Ezt kell tennünk ma is, minél gyorsabban és minél aktívabban, hogy így sokak életét megmenthessük.

Igaz, a világ gyorsan felejt. Még nem olyan rég történt, hogy a spandaui börtön kapuja a nürnbergi perben elítélt náci vezetők előtt nyílt meg. Őket televízió-kamerák és vörös rózsák fogadták. Emlékeztetnünk kell a világot, hogy nem, ez ne történhessen meg, hogy Chilében ne tehesse Pinochet és bandája, amit tesz.

Karácsonyi hangulat... Kissé elkalandoztam, de innen emeljük fel szavunkat és szóljunk, hogy a világ ne felejthessen „Emberek, legyetek éberek."

Vona Annamária

Több pénzt egyetemünk épületére

A műhely dolgozói december 31-vel nehéz évet zártak. Sok a probléma az egyetem berendezéseivel. Öregedő vezetékek, elavult, korszerűtlen fűtés, máló vakolat — öregszik az egész épület. Égető szükség lenne egy általános tatarozásra, aminek egyelőre csak az ígérete tapasztalható már huzamosabb ideje. Mérsékelt az anyagi támogatás és az alacsony fizetések jól megmutatkoznak a létszámhiányban. Lakatos, villanyszerelő és asztalos még akad, de például az üvegezési munkákat kőműves végzi. Érthető, ha saját feladatának elvégzése mellett nem jut ideje minden törött ablakra. A dolgozóknak némi könnyebbséget jelent ugyan, hogy egyes munkák elvégzésére az egyetem külső kisiparosokat hivat, de természetesen nem ez a probléma megoldása.

Mit várnak hát a műhely dolgozói 1976-tól?

Munkájukban nagy segítséget jelentene, ha bekövetkezne a rég várt általános felújítás a fűtési és a villanyhálózat terén. Ez pedig nem az egyetemen, a gazdasági igazgatóságon múlik. A kellő anyagi fedezet biztosítása az illetékes minisztérium feladata. A kívánság tehát végső soron nekik szól: fordítsanak több figyelmet (és nem utolsósorban több pénzt) egyetemünk épületére!

Egy nyílt titokról

Szivi József, a KISZ vb szervező titkára az új évről a következőképpen nyilatkozik:

— Minden valószínűséggel ebben az évben abbahagyom ezt a munkát. Azt hiszem, ez már nyílt titok. De szeretném a hátralevő időt úgy kihasználni, hogy feladatomat többékevésbé jól végezzem el.

Ez nem azt jelenti, hogy elbúcsúzom a KISZ-től, mert alapszervi szinten továbbra is dolgozni fogok. Így kevesebb megterhelés lesz rajtam, és több időm jut majd a tanulmányi munkámra. Szeretnék most már komolyabban foglalkozni tudományos kutatásokkal is.

Másik fontos dolog számomra, hogy decemberben született egy gyermekem, s vele szeretnék több időt tölteni.

Készülünk a KISZ-kongresszusra is, amely sok és nehéz munkát jelent számunkra.

Fontos feladatomnak tartom, hogy utódomat — amennyire csak lehet — segítsem, mert bizony könnyen beletörhet az ember bicskája egy ilyen vállalkozásba. Jó pár tapasztalatot gyűjtöttem, ami a további munkában is jól hasznosítható. Az igazság az, hogy mire az ember két évet „lehúz", nagyjából tisztában van a feladatával, s ha valakinek még segítenek is, ez idő jelentősen lerövidíthető. Ezt szeretném én is.

Nem játszom sörmeccset

Hogy mit várok az új évtől? Ezt pont jókor kérdezed. Most éppen azt várom, hogy megkapjam az ötöst matekból. Egyébként erre az évre is nagy elhatározásokat tettem. Például azt, hogy leszokom a piáról. Focizni továbbra is fogok rendszeresen, de nem játszom sörmeccseket. Nem fogok a Pipába járni, hanem a Bakonyba, mert az közelebb van.

A tanévvel kapcsolatban? Rendszeresen fogok előadásra járni, állandó látogatója leszek a könyvtárnak, legalábbis addig, amíg megírom a pg-dolgozatot. Különben ez a félév sokkal nehezebb lesz, mint az előző.

Azt mondod, hogy ilyeneket már más is mondott. Lehet. S mi lesz, ha számonkérik mindezt a barátaim? Azt hiszem, ők is tettek hasonló fogadalmakat.

Végül is ettől az évtől azt várom, hogy a Makarenko koleszból átköltözzek a Varga Jenő Kollégiumba szeptembertől. Ez ugyanis azt jelentené, hogy ősztől már III. éves lennék."

(Elmondta: Csizmán Kálmán II. évf. belker.)

...egyetemibb egyetemet

— Hogy mit várok az 1976. évtől? — válaszolt kérdésemre Berend T. Iván, egyetemünk rektora. — Talán túl sokat.

Egyetemünk fejlődésében két év kollektív munkájával elkészített jó tantervet, mely valóra váltja fejlesztési elveinket: egyetemibb egyetemet formál, szűkíti a prakticista túlszakosítást, növeli a maradandó elméleti és módszertani alapozást és az önálló hallgatói választási lehetőséget a tárgyak között.

Egyetemi évkönyvünk megjelenését és a fiatal oktatók első egyetemi tanulmánykötetének publikálását, második kötetének nyomdába adását, vagyis régi, jogos igények megvalósítását a rendszeres egyetemi kiadványok terén.

Kutatómunkánk további fejlődését és hallgatóink új, nagyobb tömegeinek bekapcsolódását ebbe a tevékenységbe, s ennek rendkívüli érdekességet és aktualitást adnak a népgazdaságunk előtt álló, megoldásra váró feladatok új ötéves tervünkben.

Szűkebb egyetemi hazámban, a gazdaságtörténeti tanszéken eredményes előrehaladást az összehasonlító egyetemes gazdaságtörténeti kutatásokban, s különösen három fiatal akadémiai tudományos munkatársunk első szép kutatói teljesítményeit.

Egyéni terveimben egy nemzetközi szerzőgárdával, svéd, portugál, spanyol, olasz és görög szerzők közreműködésével készülő tanulmánykötet befejezését várom, („Az európai periféria az ipari forradalom korában"), ami első kutatói kísérletem lesz a szélesebb körű, az európai elmaradottsági zónák útját összevető és a közép-kelet-európai fejlődést is új megvilágításba helyező nagyobb tanulmány elkészítésére.

Várom, hogy csökkenjenek a „közterheim", de igyekezni fogok eleget tenni egyetemi és akadémiai feladataimnak. Remélem, hogy nem fogok heti 6 óránál többet oktatni, lezárhatom közreműködésemet a közoktatási reform előkészítésében és sokat fogok tanulni hazánk gazdaságpolitikájának az új világgazdasági helyzetben követendő útjait elemző bizottságban.

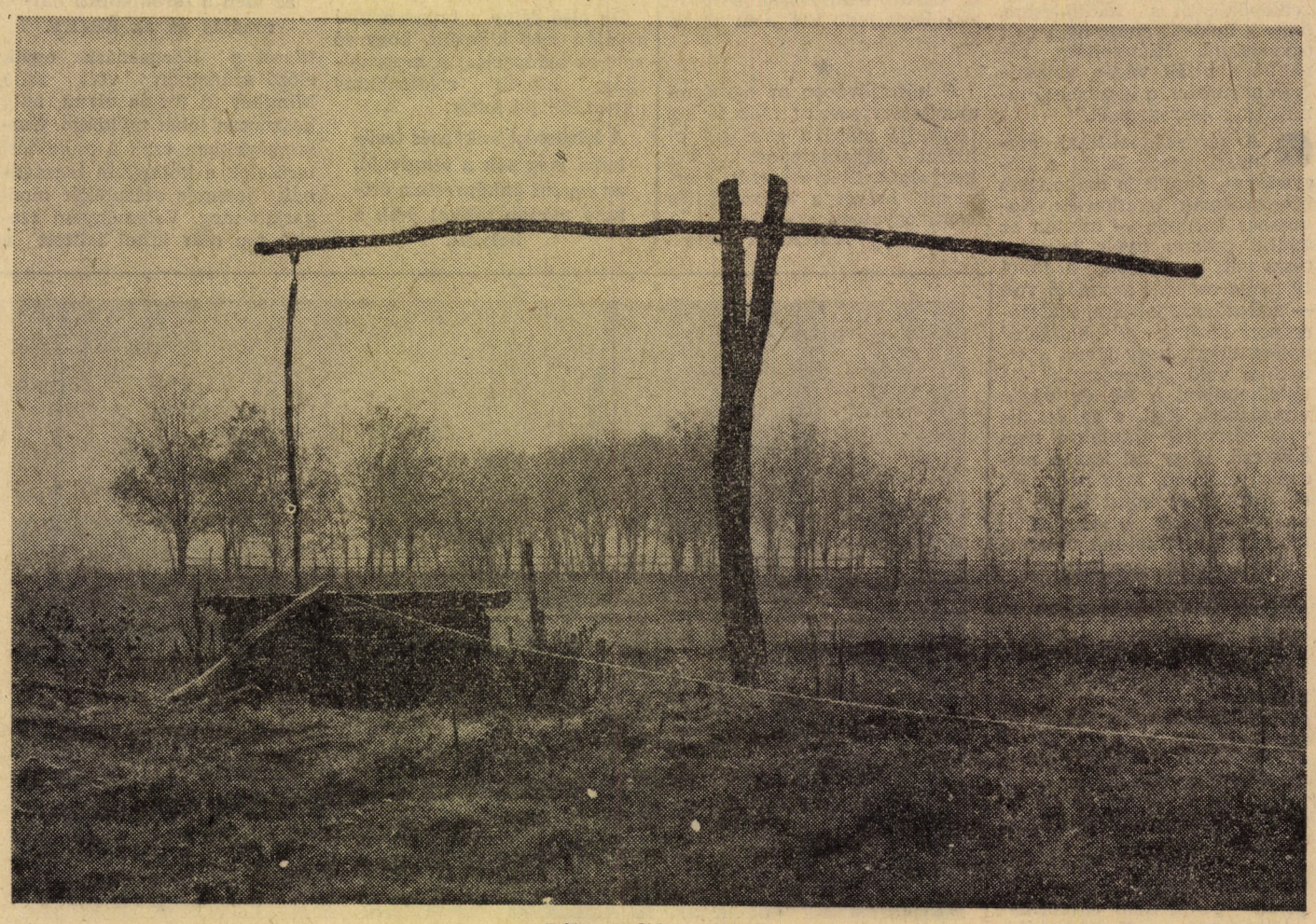

Pólya Zoltán: Téli táj

A létszámstopról

A létszámstopról beszélve *komoly hiba lenne, ha figyelmen kívül hagynánk az intézkedés előzményeit, összefüggéseit.* A minisztertanács *1974-ben már foglalkozott az alkalmazotti létszámgazdálkodással,* s határozatban szólította föl az intézményeket, vállalatokat az adminisztráció egyszerűsítésére, a fölösleges munkakörök megszüntetésére, a létszám helyes megtervezésére. *Bár idő lett volna rá, a határozatot a legtöbb helyen nem hajtották végre.* Így fordulhatott elő, hogy *az anyagi ágazatban az utóbbi két évben az adminisztratív dolgozók létszámának növekedése háromszorosa volt a munkások létszámnövekedésének. Népgazdaságunk munkaerőhelyzetét tekintve e folyamat továbbélése megengedhetetlen.* Vitathatalanul szükségessé váltak olyan intézkedések, amelyek a korábbiaknál lényegesen erősebben ösztönöznek, ha kell, kényszerítenek az élőmunka hatékonyabb felhasználására. *A létszámstopról szóló rendelkezés* — ha kétségtelenül a legdrasztikusabb is — *csak egyike azoknak az alkalmazott, de már a szabályozórendszerbe épített eszközöknek, amelyektől a munkaerőgazdálkodásban pozitív hatást várhatunk.* Ennek azonban feltétele az ügyviteli munka korszerűsítése, az adatszolgáltatási kötelezettségek csökkentése is.

Minden fontos gazdasági intézkedésnek vannak a gazdasági szférán túli kihatásai, s ezek előzetes számbavételének elmulasztása a kidolgozásnál komoly gondokat szülhet a végrehajtásban. A létszámstop érvénybe léptetése szokatlanul hangos, *helyenként indulatos vitákat váltott ki közvéleményünkben. Része van ebben a rendelet gyenge pontjainak és egy nem is csak itt-ott megnyilvánuló egészségtelen szemléletmódnak egyaránt. Egyetemünk falain belül érthetően a végzős hallgatók körében esett legtöbb szó a létszámstopról. Különösen a minisztériumok, országos hatáskörű intézmények és tanácsok létszámzárlata érintette érzékenyen őket,* hiszen sokan közülük korábbi ígéretek alapján itt kívántak munkába állni diplomájuk megszerzése után. *Ezen túlmenően a rendelkezés számos olyan vállalati munkakört is érint, amelyek betöltésére egyetemünkön képzés folyik — így az elhelyezkedési lehetőségek tovább szűkültek.* Hasonló, de *talán még súlyosabb helyzetben vannak a közgazdasági* szakközépiskolák idén érettségiző diákjai. *A „munkanélküliség réme" természetesen nem fenyeget, de a rendelet nyomán kialakult helyzet oktatási rendszerünk problémáira is ráirányítja a figyelmet.* Nem beszélve arról, hogy fiatalok úgy kerülnek ki az iskolából, hogy azt kell látniuk: megszerzett képzettségük — egyelőre — hasznavehetetlen. *Konfliktusaikat magunkénak kell éreznünk, segítenünk kell a feszültségek áthidalásában.* Buda István munkaügyi államtitkár ezzel kapcsolatban így nyilatkozott a Népszabadság hasábjain: *„A teljes foglalkoztatottságot a kormány változatlanul biztosítja, azzal a tartalmi különbséggel, hogy a foglalkoztatáspolitikában a társadalmi érdek erőteljesebben érvényesül. Elhelyezkedési lehetőség ezután is lesz bőven a fiatalok számára, de nem minden esetben egyéni elképzelésük szerint találhatják meg a munkaalkalmat. ... felméréseket végzünk, hogy tisztán lássuk, hogyan hat a zárlat a fiatalok elhelyezkedésére, hogy szükség esetén megtegyük az intézkedéseket a társadalom érdekét szolgáló racionális foglalkoztatottságukra." Miért nem korábban* — az intézkedés érvénybeléptetése előtt — kerül erre sor? A „racionalitás" és a „társadalmi érdek" így kívánta volna.

Vannak, akik a rendelkezést más szempontból bírálják. „Mert már megint osztályharcot csinálnak" — mondta egy apuka, aki érettségiző fiát „ismerőse vállalatában" akarta íróasztalhoz juttatni, „amíg be nem érik az egyetemre". Igaz, s nem egyedi eset. Fiatalok szakmunkásoklevéllel a zsebükben irodai állásba mennek, nem érdekli őket, hogy kétharmadát kapják annak, mint amennyit szakmájukban kereshetnének. „Könnyebb munka" meg „szebben is cseng a fülekben: ügyintéző". *Félreértés ne essék, nem a szükséges és nélkülözhetetlen ügyviteli, adminisztrációs munka és az azt becsületesen elvégző képzett dolgozók ellen ágálunk. A kérdés az: egy olyan társadalomban, amelyben a munkásosztály hatalmát deklarálják, miért van nagyobb vonzereje a — sokszor felesleges — irodai munkának, mint az alkotó tevékenységre fokozottabban lehetőséget nyújtó munkáspályának.* Nem megoldás az említett fiatalok magatartását csak elítélni, ők ugyanis: alkalmazkodnak. Mindenesetre az ilyen szemléletből adódó bírálatok a létszámstopot inkább — dicsérik.

Bánki András

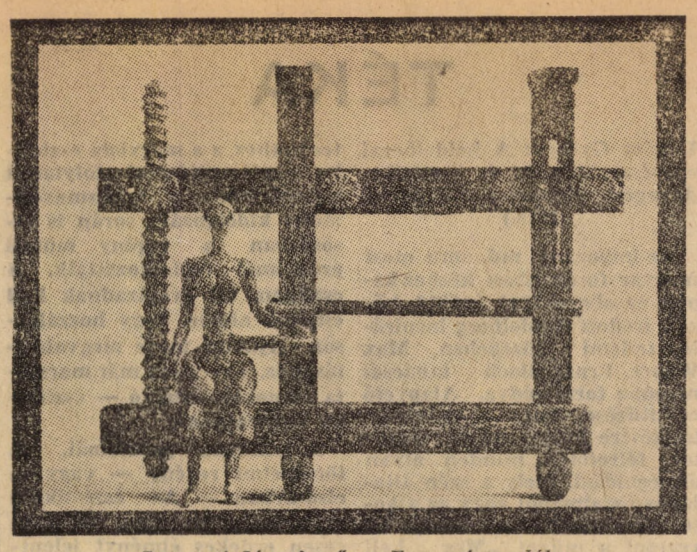

Somogyi József műve: Egy prés emléke

Gondolatok az esztétikai értékről

avagy sokszemközt Somogyi Józseffel

NÉHÁNY NAPPAL ezelőtt abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy nyolc órán keresztül egy személykocsiban utaztam *Somogyi Józseffel,* az Elnöki Tanács tagjával, aki országgyűlési képviselő, a Képzőművészeti Főiskola rektora, és húsz éven keresztül — múlt év végi lemondásáig — a Magyar Képzőművészek Szövetség főtitkára volt. A Kossuth-díjas szobrászművész, az utazó társaság minden tagjának régi, személyes ismerőse volt, s talán ennek köszönhettük, hogy az út során kialakult beszélgetésben nagyon közvetlen hangot használt, s véleményét, gondolatait, tapasztalatait fenntartások nélkül elmondta, tovább adta számunkra. Nekem nagyon élvezetes és hasznos volt ez az utazás, s néhány gondolatot azért kívánok közzétenni, mert úgy érzem, hogy mindannyiunk számára megszívlelendő tartalmat hordoznak.

A beszélgetés kiindulópontja *Somogyi József* gazdag néprajzi gyűjteménye volt. Szőlőpréstől kezdve, komatálakon keresztül szuszékig, sok minden megtalálható műtermében, ami valamikor a vidéki élet jellegzetes és nélkülözhetetlen használati tárgyai között funkcionált. Múlt századi tányérok, korsók árasztanak szavakkal le nem írható hangulatot a művész műhelyében. Sok olyan tárgya van, amely bármelyik múzeumnak díszére válhatna, de a gyűjtemény többsége kevésbé díszes, régiségében és egykorú használatának nyomaival értékké nemesedő darabból áll. Ezzel kapcsolatban mesélte el a mester, hogy gyűjtésének a legkevésbé az a célja, hogy a Néprajzi Múzeumnak „ellenpólusát" fejlessze ki, s még kevésbé az — sőt, az ilyen jellegű tevékenységgel, alapvetően nem is ért egyet —, hogy a Múzeummal „versengve" vásároljon össze népművészeti tárgyakat, s ezzel bármilyen kis mértékben is nehezítse annak munkáját. Tevékenységének egyik célja: az értékmentés. Gyűjtögetése során számtalanszor tapasztalta, hogy régi, ma már ritkaságnak számító tárgyakat úgy használnak gazdáik, hogy egy-két év múltán nincs az a technikai felkészültség, ami az enyészet elől megmenthetné az adott tárgyat a jövő számára. Ezeket kiváltani, ezeket megőrizni: ez a jelentősége, s értelme is gyűjtésének. Ugyanakkor ezek a tárgyak, múltjuk és felfedezésük olyan gazdag élmény-anyaggal szolgálnak, amely élmény- és érzésgazdagság csak bennük tud megtestesülni. Elmondta, hogy éppen ezért van az, hogy kevésbé szereti gyűjteményének gyarapítását hivatalos, régiségkereskedők útján bonyolítani, sokkal szívesebben megy saját maga be a házakhoz, kotorászni a padlásra, vagy végigkutatni a kamrát. Így ugyanis a talált tárgyba sűrűsödő múlt még tetéződik a megszerzéskor átélt élményekkel, esetlegesen ekkor hallott történetekkel, ekkor megismert szokásokkal. Néprajzi, s a népről meglevő ismeretei így bővülhetnek, túl a tárgyak tanításán, a személyes találkozás révén is. Ugyanakkor — ezt ugyan szó szerint nem fogalmazta így meg, de látens módon benne volt mondtatiban — erkölcstelennek, sőt rombolónak tekinti az álnépies modern kerámiákat, a régit mímelő, funkciótlan díszelgést szolgáló, hajdani használati tárgyak tömegcikk-kereskedését. Hangsúlyozta, s ezt éreznünk, tudnunk kell, hogy az esztétikai érték soha nem anyagiakkal mérhető értékfajta volt, az érték definícióját itt nem lehet közgazdaságilag megfogni. (Hiszen az eddig leírt szövegben is — *Somogyi* gyűjteménye kapcsán — a használati tárgy, nem pedig a műtárgy szó szerepelt leggyakrabban. Az esztétikai érték hordozására nem csak és nem elsősorban a műtárgy képes. Ha így volna, otthonunk, környezetünk esztétikája anyagi lehetőségeink függvénye lenne. Ez pedig korántsincs így: közös utunk egyik lesújtó élménye éppen az volt, hogy tapasztaltuk, milyen rettenetesen ízléstelen környezetben élhet egy orvos, nagy anyagi áldozatok segítségével, egy torz művészeti, esztétikai értékrend következtében.)

Somogyi József érdeklődése a népművészeti tárgyak iránt, egyenes következménye az ország, a nemzet szellemi értékei, szellemi élete iránt érzett mélységes felelősségnek. Erről a felelősségről is szólt útunk közben. Elmondta, hogy nem hisz a skanzenekben. Hozzáfűzte, hogy tudatában van annak, hogy minden országnak kell, hogy legyen állatkertje. Mégis jobban örül azoknak az erőfeszítéseknek, amelyek arra irányulnak, hogy az állatok részére, fenntartva, vagy megteremtve a számukra szükséges feltételeket, természetes környezetben biztosítanak életteret. Hasonlóképpen inkább azt az irányvonalat erősítené a kultúra, a nemzeti értékek megőrzésével kapcsolatban, hogy az adott helyen, eredeti környezetében kell olyan megbecsülést szerezni az emlékeknek, emléktárgyaknak, hogy helyi megóvásuk, megbecsülésük biztosítva legyen. Ezzel kapcsolatban marasztalja el egyik írónkat, aki a rádió egyik adásában Mohács emlékét, jelentőségét vonta kétségbe. Ez ellen tiltakozott *Somogyi* — s én vele értek egyet —, mondván, hogy igenis szüksége van egy népnek arra, hogy legyen települései között olyan, amely a történelem során sajátos rangot, megbecsülést, „értéket" cívott ki magának, mint Mohács, vagy Szigetvár, vagy Eger. És hasonló a helyzet egyes tárgyi emlékekkel is. Nemrégiben egy kis falusi templomot egészben áttelepítettek az egyik most épülő skanzenba, hogy ott őrizzék meg a jelenleg még kitűnő állapotát. Így romboljuk a saját falvaink képét, becsületét — summázta véleményét *Somogyi József.* Eredeti helyén kellett volna a figyelmet felhívni rá, s megőrzéséről, megóvásáról gondoskodni.

Mindezekhez annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy *Somogyi* korai munkásságától azon dolgozik, hogy minden érték megfelelőképpen és megfelelő helyen kapja meg a neki járó értékelést. Művészi tevékenységében az eddig elmondottakon túl, egy más szintű értékmentést is elvégez: alkotás közben kimondva, vagy kimondatlanul befolyásolják a népi művészet emlékei; viaszt, plasztilint formázó ujjai az anyagalakítás közben is érzik a valamikor tapintott, végigsimított fazekak, kancsók, bútorok formáit, s így új alakban, modern formában megszüntetve — megőrzi a népművészeti emlékeket. Ez ad hitelt szobrainak, s hitet neki, az alkotáshoz.

Chikán Bálint

Fotó: Eszes

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

Az V. ötéves terv feladatairól

A KÖZGAZDASÁGI, A BELPOLITIKAI, az üzemi lapok szakosztályai közös rendezésében nagy érdeklődéssel kísért *tájékoztatót tartott* január 22-én a *Magyar Sajtó Házában Drecin József, az Országos Tervhivatal elnökhelyettese.*

„Az V. ötéves terv beruházási és fejlesztési politikájáról" tartott előadásában *tájékoztatta* a megjelent *újságírókat a terv legfontosabb kérdéseiről, a kulcsproblémákról.* Így többek között *szó volt a munkaerőhelyzet, a cserearány, a fizetési mérleg, a külkereskedelmi egyensúly, a beruházások, az árszerkezet stb. alakulásának kérdéséről.*

A legérdekesebb témák közül *Drecin József a munkaerőhelyzettel* kapcsolatosan elmondta, hogy *régóta számolnak azzal a helyzettel —, a teljes foglalkoztatottság —, ami napjainkban állott elő, de remélték, hogy a vállalatok fejlesztéspolitikájukban intézkedéseket tesznek a várható feszültség kiküszöbölésére.* A fejlesztések jelentős része azonban *munkahelyteremtő jelleggel ment végbe.* Ez alól *kivételt* csak a *könnyűipar* képez, bár bizonyos nehézségek ott is jelentkeztek. Többek között ezért is *szükséges intézkedéseket hozni a gazdasági irányításnak,* hogy akár adminisztratív eszközökkel *is fellépjen a foglalkoztatottság egyes ágazatokban történő további kiterjesztése ellen.* Az új terv 50—60 ezer új munkaerővel számol, de *az iparban nem lesz létszámbővítés. Főleg a szolgáltatások szívják fel a jelentkező munkaerőt.* Az utánpótlást főleg *nők* és *a mezőgazdasági népesség jelenti. Egyelőre azonban nincs megnyugtató válasz, hogyan lehetne aktivizálni az új munkaerőt.*

A megoldást a központosítás jelentené, de ez jelentős beruházásokat kívánna. (Elg, ker, lakás). *Így a munkaerő kérdésében külső tartalékok hiányában, a belső tartalékokat kell feltárni.* Ez pedig nemcsak központilag megoldandó kérdés. Ez ügyben főleg a vállalatok tehetnek sokat — *munkaszervezéssel, ésszerűbb tervezéssel, a lehetőségek felkutatásával.*

A NÉPGAZDASÁGI EGYENSÚLY kedvezőtlen alakulásában *jelentős szerepet játszott a cserearányok romlása a gazdasági életben.* Ennek oka az volt, hogy *antiinflációs gazdaságpolitikánk nem követte a világgazdasági tendenciát* —, a jelentős infláció — és *az egyes árindexek több nagyságrenddel is elmaradtak ettől.* A jelentkező problémát azonban nem írhatjuk csak a világgazdaság kedvezőtlen alakulására. Szerepet játszott ebben az is, hogy *értékesítési munkánk sok kívánnivalót hagy maga után.* Ez összefüggésben van azzal, hogy a külkereskedelmi *mechanizmusunk nem árérzékeny, nem tökéletes az érdekeltségi rendszer,* a vállalatok számára *csak a volumen a fontos.* Ezért az V. ötéves tervben *olyan mechanizmust* kell kialakítani, *ahol közös érdekeltségi rendszerben az ipar és a kereskedelem együtt tevékenykedik.* Ez pedig ismét csak felveti a szervezeti megoldás szükségességét.

A tájékoztatón résztvevő újságírók közül többen is érdeklődtek, *mit kívánnak tenni az illetékesek a külkereskedelmi mérleghiány helyreállítása érdekében.*

Drecin József válaszában *a hitelek jelentőségét említette.* Ezek közül is főleg a *hosszúlejáratú hiteleknek van, lesz nagy szerepe.* A hitelek hatékonyságánál azonban *több fontos tényezőt is figyelembe kell venni.* Elsősorban azt, hogy *van-e a gazdaságban megfelelő abszorbciós képesség?* Ez azt jelenti, hogy *a fejlesztési szféra képes-e hatékonyan felszívni 1, vagy másfél milliárd dollárt?* Másrészt problémát jelent az is, hogy *egy ilyen „külső injekcióval" a belső szállítókat szorítjuk ki az exportporondra. Ezzel a helyzettel állunk szemben ma.* A vállalatok kezdenek kiszorulni a nemzetközi, többnyire a tőkés piacra, *hirtelen kell megnövelniük a tőkés exportot, egyes esetekben 100 százalékkal is, sokszor előnytelen világpiaci pozícióban.* Ez magától értetődően számos, főleg vállalaton belüli kérdést vet föl (pl. szervezet, marketing, vevőszolgálat, minőség stb.) és *ezek megoldása még sokszor gyerekcipőben jár.*

AZ V. ÖTÉVES TERV is *alapvető követelményként* hangsúlyozza *az életszínvonal további emelkedését, de a fejlődés üteme csökken* és a belső felhasználás visszafogása tapasztalható, ami nálunk meglehetősen szokatlanul hathat. Gazdasági életünkben alapvető elv volt, hogy semmi nem bolygathatja a belső egyensúlyt.

Az új helyzetből *kérdések egész sora fogalmazódhat meg, és fogalmazódott is meg a tájékoztatón.* Főleg az a kérdés jelentkezett élesen; *vajon az így jelentkező megtakarítás exportképes lesz-e?*

Drecin József elmondta azt is, hogy a gazdasági egyensúly új helyzetben való biztosítása tette és teszi szükségessé a mechanizmus módosítását. *A cél az, hogy olyan hatékony rendszert alakítsunk ki, amely jobban ösztönzi, szorítja a vállalatok tevékenységét.*

Szó esett arról is, hogy a jövőben *jelentős szellemi exportra nyílik lehetőség,* elsősorban a *harmadik világ országaiba.* A nagy expanzió lehetőségét azonban csak úgy lehet kihasználni, *ha szervezeti, nyelvi stb. nehézségeket leküzdjük és megfelelően felkészült szakembergárdával jelentkezünk a nemzetközi piacon. A megfelelő képzettség* különben is sokat szerepelt a kérdésekben és a válaszokban egyaránt, jelezve, hogy a hatékonyság javításának egyik legfontosabb feltétele. S ez *nemcsak a munkapadok mellett dolgozó munkások számára fontos kritérium, hanem az irodákban, intézetekben foglalkoztatott „vezetők" és „beosztottak" számára is!*

Néhány kérdést ragadtunk ki, csupán ízelítőül. A téma jelentősége és összetettsége folytán többre nem is vállalkozhattunk. Csupán a figyelmet szerettük volna felkelteni, és akit bővebben is érdekel a téma, annak ajánljuk *Drecin Józsefnek a Társadalmi Szemle 1975/10. számában megjelent cikkét.*

S. J.

Eltökött

Mostanában a folyóiratok, újságok hasábjain főhelyet foglalnak el *az új ötéves terv kezdetével kapcsolatos feladatok.* De természetesen nem szorulnak háttérbe *az ideológiai, politikai kérdések sem.* E területekről, a célkitűzésekről, módszerekről, sajátosságokról, vitatható felfogásokról ad átfogó képet *Aczél György: SZÁMVETÉS UTÁN, MUNKA KÖZBEN* című írása a *VALÓSÁG* 1976/1. számában. A társadalomtudományokkal kapcsolatos egyik alapelvet így fogalmazta meg: *„A marxizmus—leninizmus a társadalomtudományok számára nem csupán világnézeti kiinduló alap, hanem a valóság megismerésének és megváltoztatásának egyetlen, igazán tudományos módszere is. Annak tisztázása és eldöntése, hogy ki értelmezi helyesen, valóban a marxizmus—leninizmus alapelveinek szellemében a valóságot,* csakis a társadalomtudományok *marxista kutatóinak alkotó vitái segítségével lehetséges. El kell utasítanunk* azt a marxizmustól idegen nézetet, *amely feltételezi, hogy a társadalmi gyakorlatban és a tudományokban felmerülő minden kérdésben voltaképpen már rendelkezünk az örökérvényű válasszal, csak meg kell azt keresnünk a klasszikusok műveiben,* vagy valamelyik dokumentumban. *A marxizmus—leninizmus* egyértelmű érvényesülésének követelménye *nem szentesíti az elméleti és szellemi restséget;* éppen *ellenkezőleg; erőteljesebb elemző, alkotó munkára hívja fel társadalomkutatóinkat, a tudományos alkotóműhelyeket."*

A közelgő tagkönyvcsere, az azt kísérő beszélgetések a pártépítés fontos mozzanatát jelentik, *s szoros kapcsolatban állnak a párt tömegkapcsolatainak és vezető szerepének alakulásával. LŐKÖS ZOLTÁN ezt az összefüggést elemzi a TÁRSADALMI SZEMLE 1976/1. számában* megjelent cikkében, melynek címe: *„A PÁRT VEZETŐ SZEREPE ÉS TÖMEGKAPCSOLATAI".*

Fogyasztói árrendszerünk, a fogyasztóiár-eltérések mechanizmusa évek óta a viták — elsősorban természetesen az úgynevezett *árviták — egyik állandó pontja.* Állásfoglalások, érvelések tömege hangzott el és íródott le. A vitához most *LADÁNYI JÁNOS* szólt hozzá a *VALÓSÁG 1975/12.* számában, a *„FOGYASZTÓI ÁRAK ÉS SZOCIÁLPOLITIKA"* című kiváló tanulmányában. A szerző ismerteti *a legjellemzőbb álláspontokat,* érveket, majd *adatokkal elemzi és mutatja be az eltérések eredményeként jelentkező újraelosztást, illetve ennek hatását a különböző társadalmi rétegekre.* A konklúzió a következő: *„a fogyasztóiár-rendszer hibáit ma már csaknem minden e témával foglalkozó szerző világosan látja,* a szerzők *jelentős része azonban* — általában szociálpolitikai indokokra hivatkozva — *az áreltérítések logikájának változatlanul hagyása mellett, lényegében annak »korszerűsítését« követeli.* E cikk egyik *fő célja az árrendszer szociális funkcióival kapcsolatos illúziók cáfolatán túl éppen az, hogy bebizonyítsa, nem a szisztéma egyes korrigálható elemei, hanem maga a szisztéma vált idejétmúlttá.* A fogyasztóiár-eltérések rendszere az ipar maximális ütemű extenzív fejlesztését elsődleges célnak tekintő időszak terméke, amely napjainkban már nem hozható összhangba gazdasági és társadalmi célkitűzéseinkkel. Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy egyáltalán nincs szükség redisztributív beavatkozásokra *a fogyasztóiár-rendszer területén,* azonban úgy gondoljuk, hogy *a beavatkozásoknak csak igen kisszámúaknak és valóságos szociálpolitikai beavatkozásoknak szabad lenni."*

A nyugat-európai baloldali mozgalmak egyik színfoltja a nyugatnémet kormánykoalíció nagyobbik pártjának, az *SPD-nek* ifjúsági szervezete: a „jusók", az ifjú szocialisták csoportja.

A TÁRSADALMI SZEMLE 1976/1. számában a külföldi sajtóból átvett cikkek között található a nyugatnémet *KONKRET* című lapban megjelent írás: *„EGY JUSÓ TAPASZTALATAI".* A szerző *egy kiöregedett jusó, JOHANN STRASSER,* aki ifjú-szocialista pályafutására emlékezve a szervezetéről a következőt írta: *„A jusókban különben talán az a legcsodálatosabb, hogy milyen nagymértékben végeztek gyakorlati munkát a pártban és a társadalmi „bázison"...* A jusók pontosították elképzeléseiket *egy demokratikus szocializmusról,* konkretizálták gazdaságpolitikai alternatíváikat és *kidolgozták egy demokratikus szocialista gazdasági rend modelljét,* a struktúrát meghatározó gazdasági területek *társadalmasítása alapján.* A művelődési politikában a jusók az integrált egységes iskola koncepcióját képviselték, *követelték és pontosították a demokratikus művelődés tartalmát, továbbá a legutóbbi kongresszusukon részletes elképzelést fogadtak el az egészségügyi politikával kapcsolatban."*

Karácsony előtt került a könyvesboltokba a *HAROLD PINTER drámáit tartalmazó kötet.* A szegről-végről magyar származású író, *„a dühös fiatalok"* (Osborne, Arden, Wesker és a többiek) *mozgalmának tagja* a modern angol drámairodalomnak és a *„világszínháznak" is kiemelkedő képviselője. Műveit* — ha tetszik, az *abszurd irányzat alkotásai közé sorolhatjuk,* hiszen *szereplői* nem misztikus, de *ismeretlen, külső erők játékszerei,* amelyek rendszerint végig ismeretlenek maradnak. Ha darabjaiban van cselekmény, az semmiképpen sem a hagyományos értelemben vett történéslánccolat, hanem a köznapin inneni (a köznapinál is köznapibb) események sora; másrészt a feszültség indirekt fokozásának cselekménye. A *Pinter-drámák egyik legnagyobb értéke a nyelvezet, amely nála az ábrázolási lehetőségek maximális kihasználásán túl dramaturgiai erővé, az élethelyzetek nagyhatású kifejezőjévé, és persze a humor, az abszurd komikum pompás eszközévé, hordozójává lép elő.* A kötet *két kiemelkedő darabja „A GOND-NOK"* és *„AZ ÉTELLIFT".*

Pinter mindig hangsúlyozta, hogy *ő nem politizál. Ezúttal sem a szándék fontos.* Ha valaki *ilyen éles szemmel* és mozgékony szellemmel *fedezi fel* és mutatja meg *a kiszolgáltatott, elszegényített, a szürke hétköznapok csapdájába kényszerülő ember magatartásának fokozatait és végleteit — akkor az már politika: írói, művészi tett.*

Lévén szó színházról, abszurdról, s a *„dühös"* fiatalokról, megemlítem *FÖLDÉNYI F. LÁSZLÓ* cikkét a *KRITIKA 1976/1.* számában: *ARNOLD WESKER SZÍNHÁZI KÍSÉRLETE. A kísérlet* az volt, hogy megpróbáltak létrehozni egy olyan alkotói közösséget, amely *a művelődéstől és a művészettől elzárt tömegekhez szólna* úgy, hogy egyúttal állandóan *ébren tartaná szociális érzékenységüket és érdeklődésüket. FÖLDÉNYI írása* e kísérletek sorsát követi végig, a kezdettől a csődbejutásig.

Morcsányi Géza

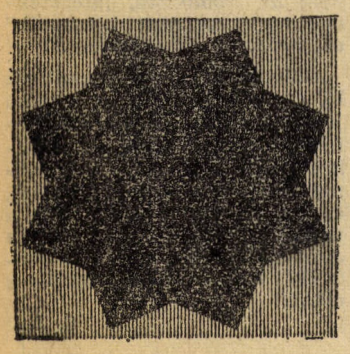

HELYREIGAZÍTÁS

Legutolsó számunkban 1975. december 18-án, „Fontos napirendi pontok a pb-ülésen" címmel, cikk jelent meg többek között az egyetem takarékossági feladatairól. Ezúttal szeretnénk korrigálni a cikknek azt a megállapítását, hogy a takarékossági terv teljesítésében elért eredményeket pozitívan értékelte a pb. Valójában a pártbizottság ilyen értékelést nem adott az egyetem gazdasági tevékenységével kapcsolatban, beleértve a takarékos gazdálkodást, ugyanakkor számos kritikai észrevétel hangzott el.

TÉKA

Lukács György: A heidelbergi művészetfilozófia és esztétika. A regény elmélete. (Magvető, 1975.)

Az impozáns mű, amit most magyar fordításban kézhez kapott az olvasó 1912. és 1918. között íródott Heidelberg inspiráló szellemi közegében, Max Weber, Ernst Bloch tanácsai nyomán formálódva. Alapvető célkitűzése, hogy a művészet létezésére keressen magyarázatot, félretolva minden olyan álmegoldást, mely a szép általános fogalmából vagy az alkotó pszichológiájából akarja levezetni a művet. „Meg kell próbálnunk, hogy úgy pillantsuk meg a művészetet, ahogy magától értetődőnek látszó valószínűtlenségében kiemelkedik közvetlenül a mindennapi élményvalóságból..." — írja Lukács bevezető fejtegetéseiben, s a továbbiakban alkotó, műalkotás, befogadó viszonylatrendszerében elemzi a művészet mibenlétét és egyedülálló funkcióját az emberi világban. Írása választ keres a nagy paradoxonra: miként lehetséges, hogy a műalkotás történeti fogantatású, és mégis időtlen hatása van?

1914-ben Lukács félbehagyva esztétikai művének írását, hozzálátott egy Dosztojevszkijről szóló könyv kidolgozásához, mely — ahogy ezidőtájt egyik levelében írta — „tartalmazni fogja történetfilozófiám és etikám nagyrészét." A tervezett műből csak az első fejezet készült el, mely az eposzt és a regényt, mint a nagy epika két objektivációját elemzi, a formáló elveket történetfilozófiai adottságaiból vezetvén le. A tanulmány egy év múlva folyóiratban, 1920-ban pedig könyv formában is megjelent Die Theorie des Romans címmel.

1919. történelmi eseményei. Lukács életének nagy fordulata a marxista filozófia és vele együtt a gyakorlati politika felé, több mint egy évtizedre levette a napirendről az esztétikai kérdéseket. Csak a harmincas években tér vissza ehhez a területhez, s a marxista esztétika megteremtéséért folytatott küzdelemben, a realizmus-elmélet kidolgozása során is elsősorban a regény műfaji problémái foglalkoztatják. S csaknem fél évszázadnak kell eltelnie ahhoz, hogy hozzálásson ifjúkori terve megvalósításához, a — most már marxista alapokon nyugvó — esztétika megírásához.

A realizmus problémái, A történelmi regény — vagy és elsősorban — Az esztétikum sajátossága fényében különlegesen érdekes élményt jelenthet az olvasónak az alapvető különbségek mellett felfedezhető rokon vonások, érintkezések okán is e két nagy jelentőségű mű: a Heidelbergi művészetfilozófia és esztétika, és A regény elmélete.

Kép kalap nélkül

Kentaur — Kenguru

(Jegyzet egy rossz filmről)

Hernádi Gyula: Vörös rekviem című regényéről következő bevezetővel írt „kritikát" Faragó Vilmos az ÉS egyik tavalyi számában. „Nem vörös, nem rekviem, nem új és nem regény." A közvélemény természetesen rögtön felzúdult, egyesek azt vetették a szerző szemére, hogy így nem lehet kritikát írni, mások a regényt vették védelmükbe. Csupán azért említem meg ezt elöljáróban, mert szeretném elkerülni a fenti vádakat.

Ugyanis nagyon rossz filmet láttam a Bányász moziban. Az új magyar kassza-siker „A kenguru" minden erénye ellenére rossz film. Azok közé a filmek közé tartozik, melyek az ifjúságról akarnak valamit elmondani az ifjúságnak, de csak a „valódit" sikerül megfogalmazni, az „igazat" nem. S ennek oka elsősorban az, hogy a negyven-ötven évesek szemével látják és láttatják ezt a világot, s ez már önmagában is — ismerve a generációk között meglevő eltérő véleményeket —, világossá teszi, hogy meglehetősen hamis és egyoldalú képet kapunk. Kovács András a filmhiradó e heti számában beszél arról, hogy a moziválság egyik oka, hogy a néző nem tudja mit néz meg a moziban. „Töltött káposztára" fizet be és egy könnyű „somlói galuskát" kap. A kenguru esetében tipikusan ez a helyzet. „Az első magyar pop-film" reklámjai arról tájékoztatnak, hogy a magyar ifjúságról lát a néző egy színes, szélesvásznú, zenés filmet, ehelyett a néző Varju István ZIL teherautósofőr meglehetősen elcukrozott tragikomédiáját látja a vásznon. A súlyosabb mondanivalójú „töltött káposzta" helyett egy tejszínhabbal jó bőven leöntött „somlói galuskát".

Mi látható ebben a filmben? Mindenekelőtt látatlanban „az ifjúság kék madara", mely állandóan ott röpköd a főhős orra előtt, de ő sohasem tudja elérni. Látható mámorosító száguldás (nem a semmibe, hanem „a jövőbe", Paksra, az atomerőműhöz), melyből a főhős csak a munkás-kispolgár örömanya és örömapa pálinkaszagú konyhájában tér magához. Látható továbbá a sofőrablakból a szép nyári magyar táj, hosszú percekig a „szőke" Balaton, miközben a főhős meztelen combok között keresi „a jó combú lányt", látható digózó pincérlány, rossz arcú, „feketéző", presszózó fiatalok, az épülő Paksi Erőmű (érdekes módon, véletlenül (?) minden sofőr útja Paksra vezet) látható népszerű beategyüttes, szeretkezés magyar filmes módra, verekedés egy lányért, magyar módra, üres söröslládák tövében és így tovább. A film alkotóinak sikerült mindazt a klisét, sablont összhozniuk, ami az utóbbi években az ifjúságról elhangzott. Sőt, sikerült azt a tizenöt énekest és pap-együttest is összeverbuválniuk, akik — legyen az a kerekek surrogása, vagy szerelmes párbeszéd — a háttérzajt szolgáltatják. Ettől lesz pop-film a film. Sőt, ezért tartja a világrekordot is. 70 percig eddig egyetlen filmben sem szólt a zene. Bár ezt a rekordot megdönteni nem volna nehéz, csupán meg kellene filmesíteni például a „Godot-ra várva" című színdarabot és 120 perc zenét kellene a párbeszédek alá vágni. Bár a Godot esetében a párbeszédek valószínűleg önmagukban is feszültséget teremtenének. Apropó, párbeszédek. A forgatókönyvről, a tartalomról eddig nem sok szó esett. Ennek egy oka van. Ilyen kevés gondolatiságot ritkán hordoz a forgatókönyv. A szereplők összeszedett, a szerzők által jellemzőnek vélt mondatokat mondanak, de sokszor csak szavakban beszélgetnek. Egy pillanatig sem lehet elhinni a szerepeknek (s nem a főhőst alakító fiúnak, vagy a kamionsofőrnek), hogy átlag fiatalokról szólnak, netán munkásfiatalokról. Egy kérdés végig ott motoszkált bennem a film alatt. Miért éppen egy sofőrfiú alakjában jelenik meg a tipikus fiatal? Mert ő száguldhat, bebarangolhatja az országot, kiélheti ilyen irányú igényeit, hogy utána „a boldog révbe érés" mégse legyen olyan kiábrándító.

És mi történik a többi fiatallal, a 99 százalékkal, akik nem tombolhatják ki magukat egy teherautóban száguldva, akik nem utaznak mindennap más városba, akik nem látnak szép tájakat, jó combú nőket, mert mondjuk, a munkapad mellett dolgoznak. Nincs pénzük Martinit inni, hanem kezdettől fogva egy pálinkaszagú konyhában élnek, és ott is tartózkodnak, nemcsak időnként látogatnak haza. Én róluk is szerettem volna tudni egyet s mást. Ők hogy élnek, hogyan gondolkodnak, tudniillik, ők képviselik a 99 százalékot.

A moziban, ahol a filmet láttam, minden este kint van a „Mára minden jegy elkelt" tábla. A nézőtér zsúfolt, a nézők élvezik a remek, jó muzsikát, a ringó hullámokat és kebleket, a lezser szöveget és nyegle magatartást, a poénra épülő párbeszédeket. Valószínű, hogy mindezek mellett gondolkozni, már nem marad idejük.

A vetítés alatt senki nem hagyta el a nézőteret. E jegyzet szerzője sem. Sajnos. (Mentségére legyen mondva, hogy „kritikát" szeretett volna írni.)

Sebők János

Se fejet, se derekat

„Az emberiség boldogulásához
bizony, sok hús kell, sok-sok jó kenyér,
de fontosabb, hogy felboruljon
a névmás kártyavára:
először, Ő,
azután Te,
és végesvégül: Én."

(Simon Lajos: De fontosabb)

„Se fejet, se derekat". A vizsgaidőszak befejeztével leemeltem a könyvespolcról Simon Lajosnak ezt a kötetét. Simon Lajosról keveset tudunk. Nem tanítják a középiskolában a mai magyar költők között, nem idézgetik úton, útfélen verseit, nem ő kapta a legnagyobb, legszebb babérkoszorút sem. Hogy miért? „...pillanatra sem zárkóztam a művészet elefántcsonttornyába, úgy éltem, mint mások, éltem, ahogyan általában a közösség él, tehát verseim sem szólhatnak másról." E vallomása legfeljebb közelebb visz a megoldáshoz, de kielégítő választ nem ad kérdésünkre. Az elmúlt esztendőben lépte át életének negyvenedik évét, s ez az ötödik kötete.

Újságíró, tehát a társadalom gondjainak, bajainak középpontjában él, ezek a gondok foglalkoztatják éjjel és nappal, „...a Pesterzsébet és Boráros tér között vánszorgó autóbuszon, üzletpultok előtt, bevásárlás közben, játszótéren, miközben félszemmel a gyerekekre figyeltem..." S miközben át- meg átjárják ezek a gondolatok, megfogalmazódik egy-egy vallomás, egy-egy vers.

Ilyen versek gyűjteménye a Se fejet, se derekat című kötet. Egy egész sor olyan problémáról, amelyek itt, az egyetemen is, egy-egy vitafórumon sok-sok szó és mondat után egyszerűen, tisztán megfogalmazódnak (mert megoldásukhoz több kell, mint szó, vagy mondat), egyszerűen, egész énjét beoltva és mégsem a szubjektivitás talaján szól, vall, dalol.

„Tisztelt Magyarország! / Ölelj magadhoz újra! / Mert ott könnyebb a föld." — fogalmazza meg a halál felé közeledő, disszidens „emigráns" magyarok honvágyát az Akkor felénk fordulnak című versében. Amíg éltünk, jó volt kint, de könnyebb a halál otthon. Ítélet ez, a költő ítélete azokról, akiknek nem volt „jó erős szívük" itthon maradni, amikor a „zúzmarától zengve szakadt a forró vezeték", „mikor felgyúlt a nádas" és „széltépett fészkük füstölögve égett" (Itthon telelő madarak).

Gondolja meg című verse a hazai „úrhatnám polgár"-ról, a főnökösdit játszani kívánó „uram"-ról rántja le a leplet. De nem áll meg, nem időz, nem meditál a gondolaton, megmondja a véleményét és már egészen máshol jár, Leninnel beszél. Bevallja, sokan nem tudják és nem értik, miért nem kért Lenin legalább egy képet az Ermitázsból, hiszen megkapta volna (Sorok Leninről, Majakovszkij-hangon).

Fájdalommal és ítélettel beszél a lakónegyedek lakóinak ferde, földhözragadt szemléletéről (Gyűlés a 25-ös épületben), azokról a kaméleonokról, akik mindig megvárják, „merre dől a fal" (Tiszták), az elidegenedésről szóló, szájtépő vitákról (Haza, Magyarország).

De mint általában minden verseskötetben, itt is külön gyöngyszemek szerelmes versei, közülük is a legszebb a „Rózsafűzér". Egész egyénisége, tiszta szerelme nyílik ki előttünk. Megkapó, gyermekkorát megszólaltató egyszerűséggel és szépséggel ír egy-egy emlékéről (A pásztor halála), de mint ahogy a valóságban sem hagyják az élet, a társadalom gondjai feloldódni a szerelemben és emlékezésben, a kötetben is ismét e kérdések kerülnek előtérbe. Mondanivalója egyre közelít egy belső, a valóságból, a kétkezi munkából fakadó igazsághoz: „...emberré az embert az teszi, / ha jól megszolgált kenyerét eszi." Ugyanez a gondolat kerül megfogalmazásra, de most már szinte közgazdászi módon az István című versében: „...nem a teli bendő lényeg itt, / de fontosabb a kenyért teremtő tiszta kéz,...".

Végül, talán a legjellemzőbb módon tükrözi egyéniségét, gondolkodását A fiúk című verse. Szinte drámai egyszerűséggel jellemzi figuráit: ",...Volt, aki csizmában lépkedett, / Volt, aki bakancsban bandukolt, / s volt, aki mezitláb mendegélt." Elmentek a fiúk szerencsét próbálni. És jöttek vissza. Volt, aki hirtelen érett / gyümölcsként megaszalódva, / volt, aki napkorong fejjel, / s Döbrögivé pocakosodva, (...) volt aki cserebogár-piciny / autón érkezett, (lila sörényű feleséggel, / de még szürcsölve falta a levest, / és teli szájjal oktatott-papolt, / hogy az elmaradottság / minő átok az emberiségen." Nem ellensége ő ezeknek a figuráknak! Csak valami belső indíték arra készteti, hogy ő ne ilyen legyen! Ne ilyen hübelebalázs módjára nekibuzduló valaki, akiben fölborultak a fejlődés arányai, aki esetleg elkérné azt a legszebb képet az Ermitázsból, ha úgyis odaadnák. Sajnálja és egy kicsit lenézi ezeket az „autósokat", ő, az egyszerű gyalogos, aki olyan sokat épített már, s mégis azt hiszik róla, hogy szegény. A munkát dicséri, nem a csillogást, s ha fáj is valami mindezekből, az csak az, hogy a munkáját (nem őt!) sem sokra becsülik.

Versei valóban megérdemelnék a sokkal nagyobb ráfigyelést, hiszen politikus, nem eredetieskedő, hanem eredeti, nem kibogozhatatlan, hanem értelmes, minden ember számára fölfogható és tiszta, jambikus lejtésű sorai különös dallamot idézők. Egyszóval: érdemes!

Dobos Péter

Oktatók és hallgatók

Elgondolkodtató, hogy *egyetemünk hallgatóinak többsége a tanár—diák viszony személytelenségét tartja az oktatás és az egyetemi légkör egyik legnagyobb hiányosságának.*

Az egyetemi tanácstól a politikai táborig, *sok fórumon és beszélgetés során hangzottak el, sokszor nagy érzelmi töltéssel, talán kicsit utópisztikusan megfogalmazott elvárások a hallgatók részéről — és bölcs mértéktartásra intés a tanároktól.* Miért nem lehet mégsem a kérdést elintézni azzal, hogy a személyes kapcsolatok iránti igény

romantikus képzelgés?

Véleményem szerint *az egyetemünkön oktatott tananyag zömében olyan jellegű, hogy a tárgyak oktatása, „demokratikus" oktatási formákat igényel, megvitatást, és sok beszélgetést. Szakmánk követelményei is dinamikusan változnak, és a gazdasági kérdésekben való eligazodás is csak akkor válik számunkra lehetővé, ha állandó és közvetlen kapcsolatban vagyunk a tapasztaltabb és koncepciózusabb oktatóinkkal.* A személyesebb viszony nem azt jelenti, hogy általában „szeressük egymást...", hanem a fenti munkakapcsolat hiányának érzetét. *Ha pedig ez a hiányérzet fogalmazódik meg a hallgatók többségében, akkor oda kell figyelni erre.*

Helytelen lenne a tanár—diák viszonnyal kapcsolatos elvárásokat érzelmi alapon megfogalmazni. A probléma kibontásához — azt hiszem — elegendő ma még az oktatás feltételeinek vizsgálata. Tudniillik, *ha biztosítottak minden oldalról a normális*

oktatás feltételei,

akkor — egyetemünk feladatai szempontjából sokkal előnyösebb módon — a jó tanulmányi és szakmai kapcsolatok tanár és diák között az értékes emberi kapcsolatot is magukkal hozzák.

Egyetemünkön mindenki tisztában van azzal, hogy az *oktatás akkor lenne igazán hatékony, ha maximum 10 fős kis csoportokban, főképp tapasztalt oktatók vezetésével folyhatnának a szemináriumok, gyakorlatok.* Ilyen körülmények között *szinte magától megváltozna a tanár—diák kapcsolat,* a személyesebb viszonyok kialakításának a feltételei megteremtődnének. E szempontból sajnos, *áthidalhatatlan akadálynak tűnik egyetemünk tanteremhelyzete.* S a megoldásnak ez a kézenfekvő útja nem járható, mert *az egyetem teremgondjainak a megoldása csak az ötéves terv időszakának végére remélhető.*

A másik „objektív" feltétel

oktatóink helyzete.

Közhelynek számít már az, hogy *a gyakorlatban dolgozó közgazdászok fizetése sokkal magasabb, mint az egyetemünkön oktató tanároké. Egy fiatal* egyetemi *adjunktus fizetése 3800 Ft,* és egy ugyanilyen korú *minisztériumi csoportvezetőé 5000 Ft.* Ugyanakkor az utóbbi napi nyolc óra alatt letudja a munkáját, az egyetemi oktató pedig a tanításra, kutatásra naponta ennél többet fordít, ha egy kicsit is színvonalasan dolgozik. Ha pedig a fizetését is ki akarja egészíteni — ami egy fiatal és családos embernél létfontosságú — akkor bizony kellemetlen eredményt hoz a fenti összehasonlítás. És figyelembe kell venni, hogy az egyetem nem az oktatói munkát honorálja, hiszen az előrelépés a publikációktól, a tudományos munkától (tudományos fokozattól) függ. Ilyen helyzetben természetes módon szorul háttérbe a színvonalas oktatói tevékenység, illetve ki van szolgáltatva az egyéni hozzáállásnak.

Ezért van a jelenlegi helyzetben ilyen „nagy szóródás" oktatóink hozzáállásában; vannak „iskolateremtő" kiváló tanáraink, és bizony gyenge, sokszor nemcsak oktatói, hanem szakmai követelmények is éppen csak megfelelők. (Bennünk, diákokban valahogy él olyan elképzelés, hogy egyetemen alkotó műhelyeknek kellene lenniük, amelyek munkájába bekapcsolódhatunk, és amelyeket vezető tanárainkról, a tanulmányok befejezése után elmondhassuk: mi az Ő diákjai voltunk. Szerintem ennél többre egy tanár sem vágyhat!)

A harmadik tényező, ami szintén szakmánk jellegével kapcsolatos, hogy *nincs az oktatóinknak*

pedagógiai képzettsége,

és a tárgyak nem humán jellegűek. *Adódik tehát, hogy a diákokkal csak a legkiválóbbak tudnak igazan közvetlen kapcsolatot teremteni.*

A felsorolt néhány tényező is magyarázza, hogy *a szervezett lehetőségek személyes szakmai kapcsolatok kialakítására csak kevés diáknak állnak rendelkezésére.* A szakkollégium, a TDK csak a legjobb hallgatóknak biztosítja a magas színvonalú fejlődési lehetőséget.

Milyen előrelépést lehet tenni mégis?

Az egyetemi reform további fejlesztésére vonatkozó elképzelésekkel megismerkedhettünk már, és vannak az elképzeléseknek olyan elemei, amelyek *a tanár—diák viszony pozitív változását is elősegíthetik. A szakok számának csökkentése, és a kis csoportos, vagy netán egyéni alternációs lehetőségek kedvező feltételt teremtenének a közvetlen szakmai kapcsolatok kialakítására a diákok széles körének.*

A másik fontos lehetőség *az egyetemi pártszervezet és a KISZ tudatos tevékenységének fejlesztése a tanárok és diákok kapcsolatának alakításánál.* Sokat jelentene, ha tudatosabban törekednének az *egyéni érdeklődési körök feltárására,* az oktatóink *minél szélesebb körökben vonnák be a hallgatókat egyéni kutató tevékenységükbe,* és többet segítenének a szakosodásnál, a szakágazat választásánál, a diákjaiknak.

Vannak, akik valamiféle szerénységből nem fordulnak a tanárhoz, van, aki stréberségnek tartja, és sokan egyszerűen csak félnek ettől.

Mi, hallgatók nagyon félénkek vagyunk! Pedig elhiheti mindenki, aki még nem próbálta, hogy nagyon sok tanárunk szívesen beszélget velünk akkor is, ha nem adhat utána rögtön osztályzatot.

Vass László

Javítani kell a kollégiumi munka hatékonyságát

(Folytatás az 1. oldalról.)

tagjaik kollégiumi tevékenységét, ami a DB-hez eljuttatva, alapját képezi a kollégiumi felvételiknek, a kollégiumi munka elismerésének. „Ennek nyilvántartására és a következő DB informálására kollégiumi index bevezetését javasoljuk, egyenlőre a jelenlegi első- másodévesek számára, akik ezt tovább viszik magukkal a felsőbb évfolyamokra is. Javaslat született, hogy a követelményrendszer keretén belül az eddiginél jobban ösztönözzük kollégistáinkat, növelve az ehhez nyújtott segítséget is. Ennek megfelelően a harmad- és negyedévben emeljük a kollégiumi tagsághoz szükséges minimális tanulmányi átlageredménybeli követelményt 2,51-ről 3,00-ra.

„Meg kell szüntetni a Makarenko és Veres Pálné utcai

kollégium túlzsúfoltságát

ezzel is közelítve kollégumaink jelenleg igen eltérő feltételeit. Emellett fordítsunk nagyobb gondot kollégiumaink karbantartására, arra, hogy minél kulturáltabb körülményeket nyújtsanak lakóiknak. Első lépésként a közös kollektív tevékenységre alkalmas helyiségeket kell színvonalasan felszerelni. A következő tanévtől, az eddigi háromlépcsős kollégiumi elhelyezési rendszerről kétlépcsősre térünk át, ez azt jelentené, hogy a kollégisták első- másodéves korukban is egy helyen maradnak)."

„Nagyobb önállóságot kell adni — a költségterveket is tartalmazó, jóváhagyott munkaprogramjaik alapján — az egyes kollégiumi bizottságoknak pénzügyeik intézésében (különítsük el a Gazdasági Igazgatóságon az egyes kollégiumok így kialakult kereteit.")

„Több lehetőséget kell teremteni a különböző kollektív tevékenységek számára pl. a Varga Jenő kollégiumban a tornatermet több alkalommal és megfelelőbb időpontokban kell a kollégisták rendelkezésére bocsátani, Törökbálinton több sportfelszereléssel kell támogatni a sportolási lehetőségeket."

„A pvb megvitatva a kollégiumok helyzetét, állást foglalt

a kollégiumi pártaktíva megszervezése

s amellett, hogy a pártalapszerveken keresztül fokozottabb segítséget nyújt a kollégiumi munka megjavításához."

A Rektori Tanács elé terjesztett anyag hamarosan, még február elején a Kollégiumi Tanács elé kerül, ahol ezeket az ajánlásokat a lehetőségeknek megfelelően konkrétizálni fogják és meghatározzák a részletes félévi feladatokat. Ezek után az egyes DB-k készítik el ennek megfelelően munkaterveiket és még ugyancsak februárban a lakógyűlések határoznak a végleges megvalósításról.

A Kollégiumi Tanács ülésének ismertetésére lapunk következő számában visszatérünk.

S. J.

Ünnep előtt — Fotó: Eszes

„Felsőbb osztályba léphet..."

A csapat tagjai (álló sor balról jobbra): Major Gáborné, Varga Zsuzsa, Németh Katalin, Tóth Andorné edző, Probstner Ildikó, Horváth Judit; Török György edző, (guggolnak: balról jobbra): Csirmaz Valéria, Plasz Mária, Széki Zsuzsa, Pintér Borbála

A KSC TAVALYI

sikersportága a kosárlabda. Ez akkor is igaz — és gyorsan meg is kell jegyezni, nehogy sértődés legyen a dologból — ha a röplabdások is, főként a nők, idén is kitettek magukért. *Mégis szerintem önmagához mérve a női és a férfi kosárlabdacsapat volt az, amely 1975-ben a legjobb teljesítményt nyújtotta. A lányok kiharcolták a feljutást, az NB II-be, a fiúk pedig a III. helyen végeztek az NB II keleti csoportjában.*

Külön öröm, hogy éppen a kosárlabdázók léptek előre, hiszen ez a nagyszerű játék szinte *a világon mindenhol tipikusan egyetemi sportágnak számít.* Se szeri, se száma azoknak a világhírű kosárlabdacsapatoknak, Európában és a tengerentúlon egyaránt, amelyek játékosai, valamely főiskola, vagy egyetem címerét, nevét viselik mezükön. *De a labdajátékok közül itthon is a kosárlabda az, amelynek felsőbbszintű bajnokságaiban az egyetemi klubok aránya a legmagasabb.* Nem véletlen ez persze, mert a sportág jellegéből adódóan *gyors gondolkodást, nagyon jó helyzetfelismerő-képességet, megfelelő kombinatív érzéket igényel, és természetes az, hogy ezen tulajdonságok gyakoribbak a társadalom magasabb iskolázottságú rétegeinél.*

De mindezen túl — a szurkoló szemével — *a játék varázsa* éppen abban rejlik, mint amiben a jégkorongé. *Látványosságában, gyorsaságában, megállás nélküli hullámzásában.* Feltéve természetesen, hogy jól és színvonalasan csinálják a részt vevő csapatok. Megint más kérdés, hogy *rendkívül sajnálatos módon, éppen az említett két sportág színvonala ma Magyarországon enyhén szólva, nem túlságosan magas.* Ennek számos oka van, ezek elemzésébe azonban most nem érdemes belemenni.

Viszont a kosárlabda mai helyzete nálunk azért mit sem von le a cikk elején említett KSC-sikerek értékéből, *s mind a női, mind a férficsapat megérdemli, hogy részletesebben foglalkozzunk a tavalyi bajnokságban történtekkel, és amennyire lehet „megsejtsük" a jövőt is.* Nem rangsor, egyszerű udvariasság, hogy *ez az írás kizárólag a női csapattal foglalkozik* a továbbiakban, a férfiakról a következő számunkban lesz szó.

A LÁNYOK TERMÉSZETESEN

már alapoznak, készülnek az idei év megnövekedett feladataira. Az egyik *csütörtöki edzés előtt beszélgettem Tóth Andorné tanárnővel* a csapat jelenlegi edzőjével, és *Török György tanár* úrral, aki hosszú ideig volt a lányok „mestene". Megkértem őket, hogy *értékeljék a csapat tavalyi teljesítményét, és mondják el véleményüket az NB II-ben való szereplés esélyeivel kapcsolatban.*

Nem véletlen, hogy legelőször mindketten azt hangsúlyozták — és ebben teljes mértékben egyet kell értenunk —, hogy a csapat elért eredményében *fontos szerepet játszott az, hogy a játékosok döntő többsége egyetemünk hallgatója volt, vagy ma is az.* Ez eleve sokkal *szorosabb kötődést jelent a klubhoz,* a csapat többi tagjaihoz, és a jó szerepléshez elengedhetetlenül szükséges jó hangulatot, kellemes légkört biztosítja.

Hadd jegyezzem meg közbevetőleg, hogy *láttam a csapat néhány meccsét,* és *ami mindig feltűnt, az éppen az volt, hogy lelkesen, odaadóan, egymásért küzdöttek, hajtottak a mérkőzéseken.* A kollektív, baráti szellem megnyilatkozott még azon esetekben is, amikor maga a játék talán nem a legjobban ment. Az eredményekből persze kitűnik, hogy *a gyenge játék igazán nem volt túlságosan általános, hiszen a* bajnokságban *lejátszott 27 mérkőzés során mindössze négyszer kellett vesztesen elhagyniuk a pályát.*

AZ VISZONT TERMÉSZETES,

hogy azért önmagában *a jó csapatszellem kevés lett volna* a bajnokság megnyeréséhez, ehhez *sok pluszra is szükség volt.* Az edzők véleménye szerint például *jó cserejátékosokra,* akik adott esetben *pótolni tudták azokat, akik a kezdő ötösből éppen a cserepadra kerültek, mondjuk kipontozódás miatt, vagy azokat, akik esetleg eleve ott sem voltak a mérkőzéseken.* Vagyis *mindenképpen a mezőny fölé nőttek azzal, hogy a tizes keretben lényegében mindenki „hozni tudta magát"* ha játékára sor került.

Végül, de nem utolsósorban — és erről *nem szabad megfeledkeznünk, még akkor sem, ha a két nyilatkozó erről szerényen hallgatott —, hogy az ő lelkes, színvonalas munkájuk gyümölcse is az első hely.*

Ezután arra kértem *Tóth tanárnőt, és Török tanár úrat,* hogy *személyenként is adjanak rövid értékelést* a lányok sportbeli erényeiről és hibáiról. Íme az edzők által kitöltött bizonyítvány.

PROBSTNER ILDIKÓ

— ő a csapatkapitány, két éve végzett az egyetemen, a csapat egyik legrégebbi játékosa. *A pályán fegyelmezett, harcos, jól összefogja a csapatot.* Megbízható, általában hozza magát. Viszont egy kicsit lehetne mozgékonyabb, a kombinatív készségén is van javítanivaló.

VARGA ZSUZSA

— II. éves, a sokszoros bajnokcsapattól, a BSE-től került tavaly a KSC-be. *Remek adottságú, jól képzett játékos.* Szellemes és látványos megoldásokra egyaránt képes, de úgy, hogy ez nem megy az eredményesség rovására. Kemény, harcos védekezés ellen azonban *néha túl hamar megadja magát.* 18 pontos mérkőzésenkénti átlaga nagyon jó teljesítménynek mondható.

SZÉKI ZSUZSA

— tavaly végzett az egyetemen és tavaly került a csapathoz is, a BEAC-ból, néhány éves NB I-es pályafutás után. *Az élvonalban eltöltött idő meglátszik játékán, rutinos, képzett, nagyon „jó kezű" játékos.* Megbízhatóan, eredményesen játszott a bajnokságban. Szintén 18 pont volt mérkőzésenkénti átlaga.

(Varga Zsuzsával együtt nagyon jó igazolásnak bizonyultak, nagyot erősödött a csapat velük, jelentős szerepet vállaltak mindketten a bajnokság megnyeréséből.)

PLASZ MÁRIA

— ő is végzett közgazda. Középtávolról *eredményes, ponterős középjátékos,* amit a mérkőzésenkénti 15 pontos átlaga is igazol. Vele kapcsolatban az jegyezhető még meg, hogy *játéka talán lehetett volna kiegyensúlyozottabb is, néhány jó teljesítményét időnként visszaesés követte.*

MAJOR GÁBORNÉ

— szintén régóta játszik már nálunk, azelőtt a Bp. Vörös Meteor játékosa volt. *Ő az egyetlen, aki nem közgazdász végzettségű a csapatban. „Küzdő típus" és mindig nagyon komolyan veszi a játékot. Társai nagyon szeretik* népszerű, igen *jó szellemű kosaras,* aki sokszor magával tudja ragadni a csapatot a pályán is. *Szereti a gyors, kemény játékot,* de *egy kicsit keveset vállal magára a dobásokból* és dobóteljesítményén is javíthatna. 11 pontos átlagot hozott a meccseken.

HORVÁTH JUDIT

— kögazdászként dolgozik a *csapat legrégebbi tagja.* Megbízható, *igen eredményes csapattag,* eddigi teljesítményeit sajnos tavaly különböző személyes problémái miatt nem tudta megismételni, *de a jövőben feltétlenül számítunk rá.*

NÉMETH KATALIN

— tavaly végzett, a diplomaírás, az új környezetbe való beilleszkedés egy kis törést okozott nála a játékban. *Ő is visszaesett az előző években mutatotthoz képest. Reméljük idén szorgalmasabb edzéslátogatással hasznos tagja lesz a csapatnak az NB II-ben is.*

CSIRMAZ VALÉRIA

— *I. éves, jól képzett* középjátékos 12 pontos átlagot ért el a mérkőzéseken, *sok lepattanó labdát szerez, de ezeket értékesíthetné jobb százalékkal is.* Csendes, megbízható, korrekt egyéniség.

GALAMBOS ÁGNES

— II. éves, *sok feladat végrehajtására alkalmas hátvéd,* és bedobóposzton egyaránt. *Önzetlen, jól hozza helyzetbe társait,* de az is igaz, hogy egy *kissé túl keveset vállal magára a támadások befejezésénél, pedig adottságai megvannak hozzá.*

PINTÉR BORBÁLA

— *középjátékos,* idén befejezi tanulmányait, az egyetemen, *szolid, csendes egyéniség. Számára kedvező helyzetekből igen eredményes tud lenni a pályán.*

Ennyit tehát a múltról a tavalyi bajnokságban történtekről. Egy kérdéskör maradt még hátra.

— *Hogyan tovább? Milyen eredményeket várhatunk a csapattól idén? Sikerült-e erősíteni az átigazolási időszak során?*

— *Szabó Györgyi és Balázs Éve került a csapathoz,* mindketten *a BEAC-ból jöttek.* Velük feltétlenül *tovább erősödtünk, így az NB II-ben biztos bentmaradást, a főiskolai bajnokságban pedig döntőbe jutást remélünk* a csapattól — hangzott a válasz.

Ehhez csak azt lehet hozzáfűzni még, hogy: *így legyen!*

Újvári József

Halász Géza karikatúrái

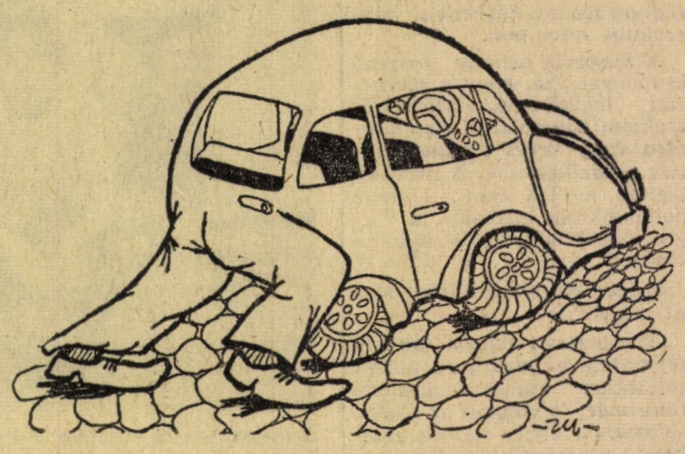

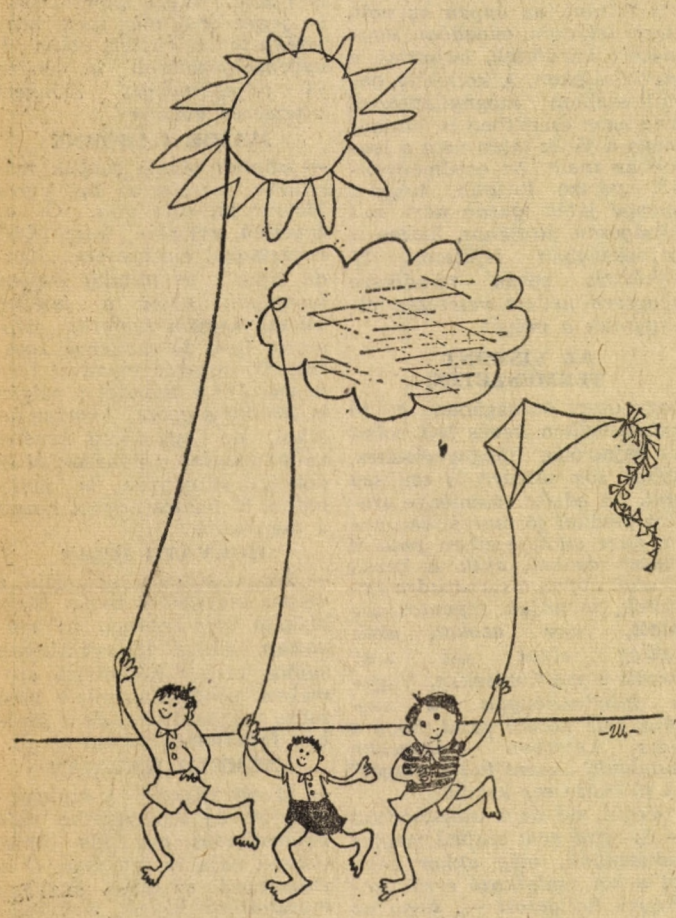

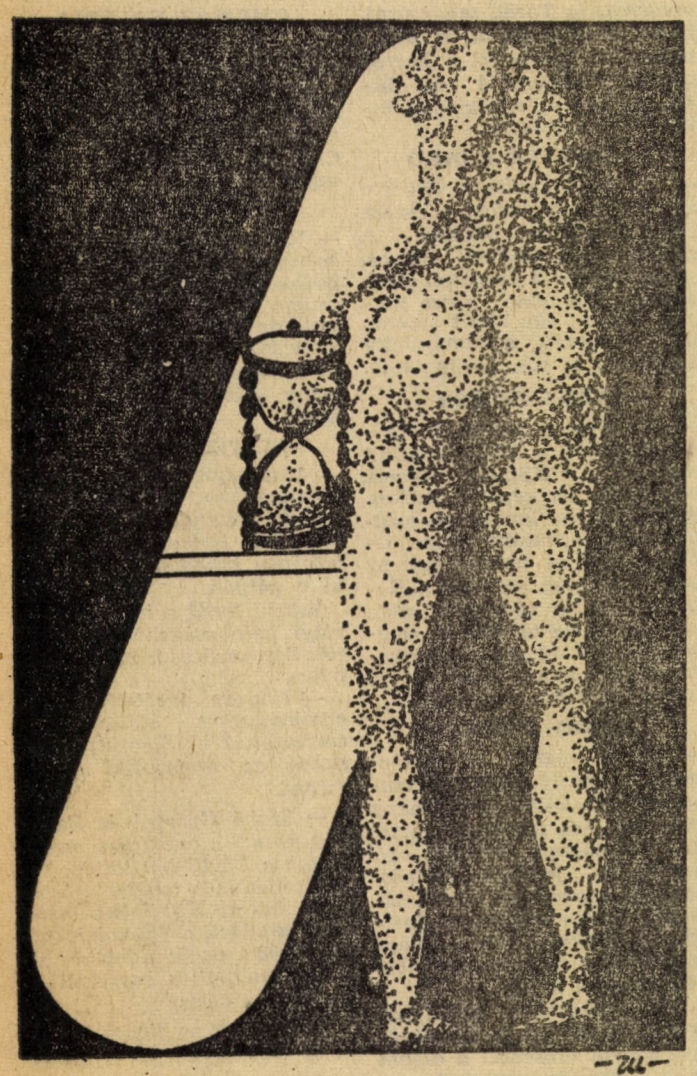

Rímek két ütemre

hamutartó hamutál
jaj de sokat aludtál
elkéstél a fogadásról
így a hamut — ahogy máskor
filterestől és csutkástól
leszórták a semmibe
be a szőnyeg selymibe

hamutartó hamutál
máskor el ne aludjál!

Forgatom az újságot

Fogom az újságot. Olvasni kéne — gondolom, és megfordítom, mert fejjel lefele tartottam (ezt addig nem emlitettem.) Tehát megfordítottam, mert nem szerelek fejenállva olvasni, és háttalapozok az utolsó oldalra — bár bevallom, nem is kellett lapozni, csak megfordítani ismét, de most nem lentről fel, hanem előlről hátra — és nézegetem, hogy melyikkel kezdjem. Egyébként mindig ez a szokásom, és általában a humoroldal az első, amit olvasok, mint most is. Amíg válogatok a cimek között, végignézem a karikatúrákat (ez az autós rajz kifejezetten tetszik) és egyszer csak megállt a szemem egy rovatike írás, aminek az a cime, hogy „Forgatom az újságot". Na — mondom magamban — ezt elolvasom, mert lehet, hogy tolam szól, hiszen most én is éppen forgatom az újságot. Remélem, hogy neveteni is fogok rajta, hiszen a humoroldalon van, tehát bizonyára nevettető szándékk. Haladásul kéne humoristám írta, aki egyébként nagyon jó bartom, és egyszer már megígérte, hogy ir majd rolam is valamit. Elkezdem olvasni, és rájövök, hogy valóban rolam szól, mivel pár perce én is forgatom az újságot, és arra gondoltam, hogy olvasni kéne. És most eszembe jut, hogy milyen nagy hatalom is az újság. Egyik napról a másikra ismertté tehet, vagy elfelejtethet valakit az olvasók ezreivel. Holnaptól mindenki megtudhatja valakiről, hogy milyen szép, jó vagy okos, vagy esetleg épp az ellenkezőjét is. Kiváncsi vagyok, hogy engem vajon milyen oldalamról mutat be bartom cikke, ezért továbbolvasom. Azt írja, hogy megfordítom az újságot, mert eddig fejjel lefelé tartottam. Hát ez igaz, valóban kissé szorakozott vagyok, de azért ez a szemelyiskedés egy kicsit bánto: minek ezt mindenkinek tudni. De lássuk tovább! Azt írja, hogy én mindig hátulról kezdem az újságolvasást. Ez azért diszносág! Mert egyszer ezt elmondtam neki, azért nem kellene visszaélni a bartsággal. Addig mindenki azt hitte, hogy én egy komoly ember vagyok, és tessék, holnaptól tudni fogják, hogy én fontosabbnak tartom az ő ócska viccei, a politikai, vagy oktatási rovat írásainál. Ezt érdemlem én egy bartától? És meg is írja: „kedvenc humoristám írta, aki egyébként nagyon jó bartom". Hát először is: Engem mindenki szerény embernek ismert, aki sohasem vágott föl arra, hogy az ismert humorista jó bartja, mert nagyképűnek tartanák. Másodszor: az ilyen ember nem jó bárát, és ezért most minden bárátt kapcsolatot megszakítok vele! Fulladjon meg! Remélem, legalább a nevem nem írta ki teljesen. Talán nem ismernek majd rám mások. Dehogynem, odaírta. A piszok. Ott díszelég a nevem (családi és utó) a végén; csupa nagybetűvel:

HALÁSZ GÉZA

Nagy János karikatúrája

Egy leg-elésre való

A vizsgaidőszak végeztével és az új esztendő kezdetével szorgalmas munkatársaink elkezdtek kutatni. Persze nem tudományos kutatásokról, csak amolyan *leg*-ekről van szó. Ezekből a *leg*ekből szeretnénk *leg*első lapszámunkban egy *leg*elésre valót most közreadni. *Leg*alább ez maradjon meg az elmúlt évből. Az elmúlt esztendő legidősebb hallgatója egy külföldi diák volt, neve Matu Salem. Mint elmondta, hazájában azt mondták rá, hogy olyan öreg mint az országút, így határozta el, hogy ezt az országutat felhasználja egy kis gyaloglásra, s ezen az úton jutott el hozzánk. Különben 73 éves, harmadéves külkeres, és nagyon örül annak, hogy unokáinak — egy fiú, két lány — tud segíteni a tanulásban, mert azok is erre az egyetemre járnak, másodévesek. Csak az a magyar nyelv ne lenne olyan őrült nehéz, mondta...

Az év leghosszabb értekezlete a (az)... tanszéken volt. A résztvevők egy 186 méter hosszú asztalnál ültek, rágógumit rágtak és az nyújtották. Sehogy sem akart vége lenni. Persze, más témák is

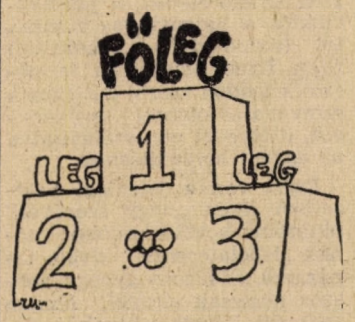

szóba kerültek az értekezleten, így valami reformról is esett szó, de ennek tárgyalását az idő múlása miatt későbbre halasztották.

A *leg*jobb oktató ez évben nem Bukta Tóni lett, hanem az a tanársegéd, aki a vizsgán altatót kevert a diákoknak saját maga által feltálalt üdítő italokba, majd miután azok békésen elalúdták, egyenként megírta helyettük a dolgozatokat, méghozzá nem is akárhogy: csak négyes és ötös volt. A jó oktató odáig merészkedett jóságában, hogy azok helyett, akik csak négyest kaptak, még a reklamálást is magára vállalta, s mint hallottuk, nála a vizsgák különösebb veszekedés nélkül zajlottak le.

A *leg*naívabb kislány az elmúlt évben Cinka Panna volt, aki a menzán megismerkedett a húslevesben úszó csörgőkígyóval és keblén melengette azt. (A leves ugyanis hideg volt, ezért a kígyó fázott). Rossz nyelvek szerint nem is kígyó volt csak egy cipőfűző, ami valószínűleg mosakodás közben eshetett bele a levesbe.

A *leg*ravaszabb reformot megint az elsősökön próbálták ki. Az a hír járta róluk már évek óta, hogy túl vannak terhelve. Ezért aztán az illetékesek elhatározták, hogy az elsősöknek a jövőben csak egyetlen egy vizsgát kell letenniük (nem a földre.) A szisztéma lényege a következő: A VIZSGÁN mindössze egyetlen egy kérdésre kell válaszolniuk, ez azonban, egyetemünk gyakorlatát ismerve meglehetősen KOMPLEX lesz.

még a reklamálást is magára vállalta...

A kérdést sajnos nem árulhatjuk el — nem azért, mintha akkor meg lehetne válaszolni —, de minden bizonynyal valami ilyesmi lehet egy KOMPLEX kérdés: Írja fel blokkdiadgramban, hogy egy másodfokú integrálfüggvény által leírt hajlásszög, valamint a lejbejgensaft és Magyarország cukorgyárai által behatárolt területen hány csizma ér két baltát abban az esetben, ha egy balta hat csizmát ér, egy csizma pedig semmit nem ér, mert magyar gyártmány és leválik a talpa? Ez csak az alapkérdés, akik jobb jegyet akarnak kapni, azok ezt a feladatot oroszul oldják meg!

A *leg*jobb sportolót egyetemünkön ezúttal sem találtuk meg. Tudnunk kell róla, hogy még meg sem született, de minden bizonnyal a mi egyetemünkön akar tovább tanulni, egyébként súlyemelő, s nagy ígéret: azt ígéri, hogy ő majd emeli az oktatás színvonalát.

Rossz nyelvek szerint nem is kígyó volt...

A legtöbb UV-t az igazgatási titkárság szedte össze, második helyre szorult mögöttük még a híres Belzebúb Manó is, akiről pedig egy éve még az a hír járta, hogy bélyeggyűjteménye a felszabadulás óta teljes: birtokában van az azóta megjelent összes magyar 25 forintos okmánybélyeg, valamint az 50 forintosokból is több első napi bélyegzős példánya van. Ő az örök második, hiszen a *leg*öregebb diák címéért kiírt versenyben is indult, de Matu Salem megelőzte.

Egyetemünkön tavaly a *leg*rugalmasabb egy gumilabda volt.

Földes Péter

Sehogy sem akart vége lenni

FÖLDES PÉTER VERSEI

Balatoni tájkép télen

Szemben van Siófok
és szemben van Tihany,
szemben van Szántód
és szemben Badacsony,
s mint szemben a szálka
már alig szúr szemet
a két part közé
odalöttyintett,
kékre festett
Balaton

Kecskekörröm

külföldre vándoroltak
mind a kecskekörmök,
de a kecskék
azért ittmaradtak,

s közép-európai
néhány német szó vegyül

Stoppolás

Nyáron autóút
télen zoknit
nyáron autót
télen zoknit
nyáron autót
télen zoknit
stoppolok

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNÉ
Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Szerkesztőség: Budapest IX. Dimitrov tér 8.
Telefon: 257—207
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Készül a Szikra Lapnyomdában